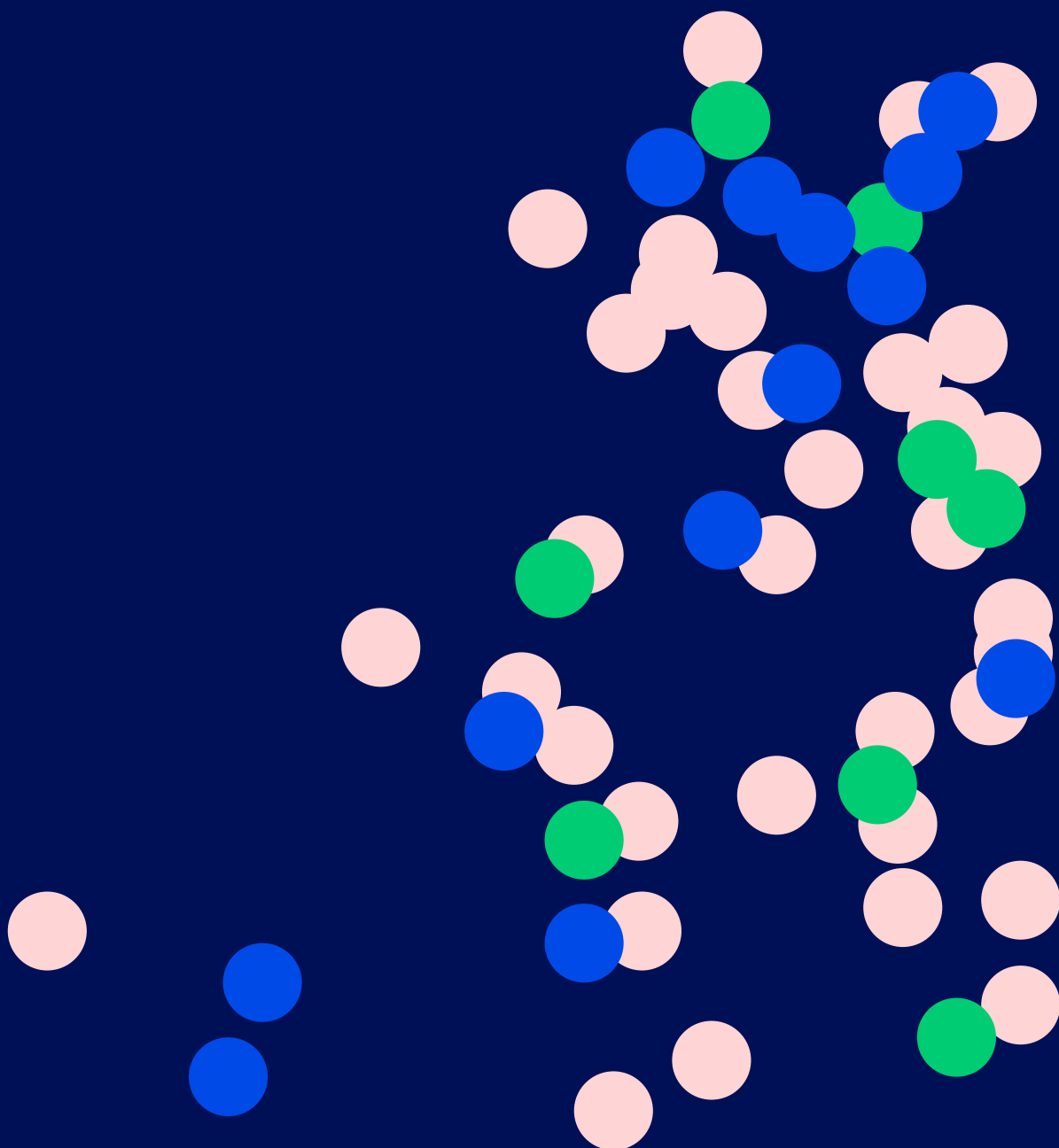

Dopady EU ETS 2 na domácnosti a možnosti přímé kompenzace

Autoři výzkumu

Anita Baudyšová, Dominik Tělupil (PAQ Research)
Kristina Zindulková (Centrum veřejných financí)

Spolupracovníci

Denis Šoun, Petr Vilím, Daniel Prokop (PAQ Research)
Magdalena Klimešová, Markéta Malá, Tomáš Holub (Centrum veřejných financí)

Kontakty pro média

Anita Baudyšová
PAQ Research
anita.baudysova@paqresearch.cz
+420 774 332 448

Kristina Zindulková
Centrum veřejných financí
kristina.zindulkova@fsv.cuni.cz
+420 720 032 320

Datum publikace

31. března 2026

Poděkování

Za tým autorů děkujeme za konzultace a cenné připomínky Kateřině Kolouch Grabovské, Martinu Sedlákově a Tomáši Protivínskému.

Tento projekt vznikl za podpory Aliance pro moderní stát

Aliance pro moderní stát propojuje dárce, experty, organizace a veřejnou správu. Podpora Aliance je zaměřena na projekty s významnými dopady v oblastech demokracie a bezpečnosti, moderní státní správy a efektivního hospodaření státu. Fond Aliance spravuje Nadace OSF.

ALIANCE PRO
MODERNÍ STÁT

Obsah

Shrnutí	1
Kapitola 1: Kontext	4
1.1. Co je EU ETS 2?	4
1.2. Cíle zpoplatnění uhlíku	6
1.3. ETS2 v Česku	10
Kapitola 2: Dopady	12
2.1. Jak ETS2 zdraží spotřebu domácností?	12
Kapitola 3: Kompenzace	19
3.1 Proč kompenzace?	20
3.2. Z čeho kompenzace zaplatíme?	22
3.3. Modelace	23
Závěr	28
Zdroje	30
Appendix	35
Dopady při vyšší ceně povolenky	35
Dataset	38
Dálkové teplo v ETS1 x ETS2	39
Navýšení cen fosilních paliv	39
Kompenzace	40

Shrnutí

EU ETS2 (European Union Emission Trading System 2)¹ rozšiřuje evropský systém obchodování s emisními povolenkami na sektory silniční dopravy, vytápění budov a menšího průmyslu a energetiky. Tím má vytvořit motivaci ke snižování emisí skleníkových plynů v těchto sektorech. ETS2 je součástí závazného evropského práva, Česko ho zatím transponovalo jen částečně.² Podle odhadů může Česko mezi lety 2028–2032 získat přibližně 130–170 miliard Kč z aukcí emisních povolenek. Výnosy z prodeje povolenek jsou určeny především na podporu domácností a investice do dekarbonizace energetiky, bydlení a dopravy.

ETS2 by dopadl na domácnosti rozdílně. Většina domácností by pocítila jen malé dopady, vysoce zasaženým lze pomoci kompenzacemi.

Ve studii analyzujeme dopady ETS2 na různé druhy domácností, přičemž zohledňujeme způsob vytápění, výši příjmů i reálné výdaje domácností. Zavedení ETS2 by se do rozpočtů domácností promítlo především prostřednictvím vyšších cen fosilních paliv. Zdražení se týká zejména benzínu (o 11 %), nafty (o 12 %), zemního plynu (o 15 %) a uhlí (o 30 %). Nárůst cen závisí na emisní náročnosti paliva a ceně emisní povolenky, přičemž pracujeme s cenou 55 € za tunu CO₂ v cenách roku 2025.³

Průměrný dopad ETS2 na české domácnosti by při potenciální ceně povolenky 55 € představoval přibližně 477 Kč měsíčně⁴ (z toho 181 Kč za dopravu a 296 Kč za vytápění), nicméně dopady jsou velmi nerovnoměrné. U domácností s nejnižšími příjmy by dodatečné náklady ETS2 představovaly přibližně 1,6 % jejich čistých příjmů, zatímco u domácností s nejvyššími příjmy pouze kolem 0,5 %. Téměř na polovinu domácností (46,9 %) by ETS2 měl jen velice nízké dopady (méně než 250 Kč měsíčně), protože využívají nízkoemisní zdroje tepla nebo zdroje již zahrnuté pod ETS1. Domácnosti v bytových domech napojené na dálkové teplo, domácnosti žijící v důkladně zateplených domech nebo využívající obnovitelné zdroje by měly náklady minimální. Naopak znevýhodněny by byly domácnosti, které častěji spoléhají na uhlí (+ 998 Kč měsíčně) nebo zemní plyn (+ 569 Kč měsíčně), žijí v energeticky náročném bydlení nebo daleko dojíždí.

Regresivní dopady mohou zhoršit energetickou chudobu a omezit společenskou přijatelnost opatření, proto je vhodné je kompenzovat. Kompenzace dopadů ETS2 lze rozdělit na nepřímou investiční podporu (zateplování, výměny kotlů, rozvoj hromadné dopravy) a přímou finanční podporu domácnostem. Přímé formy podpory mohou být nastaveny buď plošně, nebo cíleně na specifické skupiny domácností. Cílené kompenzace

¹ Také jen ETS2.

² Zákon č. 481/2024 Sb. částečně transponuje Směrnici 2023/959, konkrétně povinnost dodavatelů paliv monitorovat emise.

³ Cena stanovená Evropskou komisí jako měkký strop cen povolenek (45 € v cenách roku 2020), který spustí mechanismy pro usměrňování ceny. Zároveň dopady kalkulujeme i pro možný zvýšený scénář 70 € za tunu CO₂. Problémem ETS2 může být volatilita ceny povolenky, pokud nebudou dostatečně účinné stabilizační mechanismy.

⁴ Základním datovým zdrojem analýzy dopadů je šetření Statistika rodinných účtů 2024 (SRÚ) doplněná informacemi o příjmech a regionální příslušnosti ze šetření Životní podmínky 2023 a 2024 (EU-SILC). Všechna data byla převedena na cenovou hladinu roku 2025. Více detailů v Appendixu.

jsou podstatné pro omezení energetické chudoby a pomoc nejzranitelnějším domácnostem, ale i plošná kompenzace má vyšší relativní dopad u nízkopříjmových domácností.

Modelujeme plošnou kompenzaci navýšením slevy na poplatníka (o 1 200 Kč ročně) a úpravu energetického paušálu nové dávky státní sociální podpory (tzv. superdávky) ve dvou variantách: navýšení o 20 % pro domácnosti využívající uhlí a plyn a pro všechny domácnosti. Naše opatření doplňujeme o valorizaci důchodů (vycházející na 5,54 mld. Kč ročně), jelikož předpokládáme dopady ETS2 na zvýšení celkové inflace, která se do valorizace promítá. Cílené kompenzace lze financovat z výnosů systému ETS2.

- 1. Navýšení základní slevy na poplatníka o 1 200 Kč ročně by zvýšilo čistý příjem ekonomicky aktivních osob.** Dopad této kompenzace je mírně progresivní, protože stejná částka představuje vyšší podíl příjmu u nízkopříjmových domácností. Kompenzace by vyšla na přibližně 6 mld. Kč ročně.
- 2. Navýšení energetického paušálu bez zohlednění způsobu vytápění vychází jako preferovaná ze dvou modelovaných variant tohoto opatření, protože jde o tzv. neutrální řešení, tj. takové, které nezvýhodňuje emisně náročnější zdroje vytápění.** Varianta navýšení paušálu pouze pro domácnosti využívající uhlí a plyn by sice lépe cílila na domácnosti nejvíce zasažené ETS2 a stála by přibližně 0,65 mld. Kč ročně, zároveň ale má mimo nižší neutralitu i vyšší administrativní náročnost (rozdílení zdrojů vytápění v energetickém paušálu zatím není). Naproti tomu zvýšení energetického paušálu pro všechny typy paliv by stálo přibližně 1,5 mld. Kč ročně, zachovalo by technologickou neutralitu a domácnosti vytápějící udržitelněji by mohly podporu využít i na pokrytí dalších dopadů ETS2, například v dopravě.

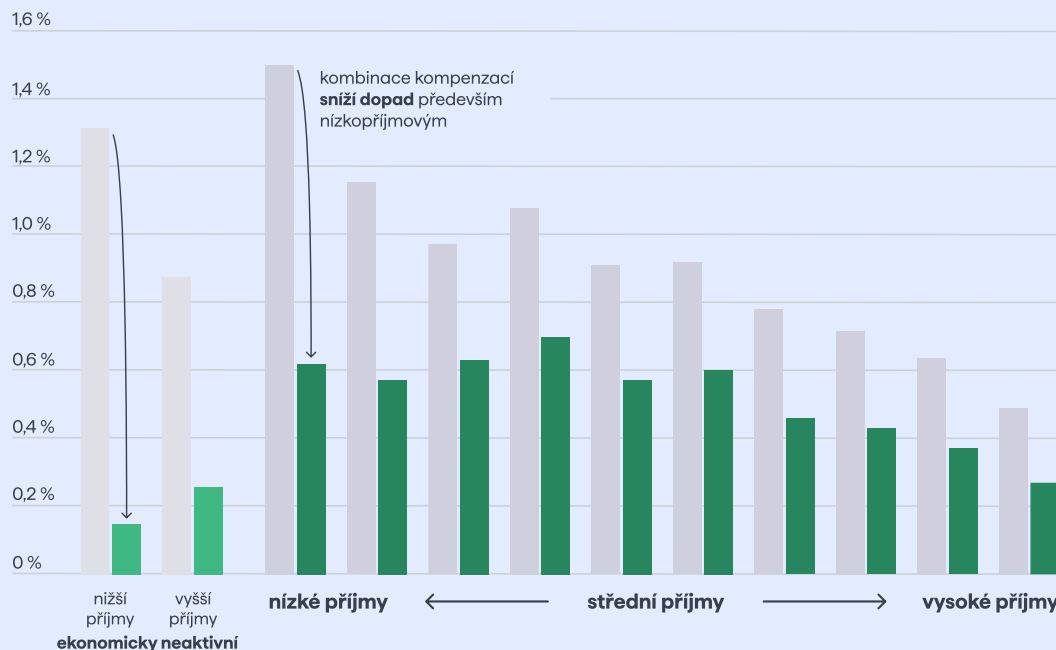
Kombinace jednotlivých nástrojů umožňuje vyvážit jejich výhody a nevýhody, doporučujeme proto kombinaci zvýšené slevy na poplatníka, zvýšení energetického paušálu pro všechna paliva a automatické valorizační zvýšení starobních důchodů v důsledku inflace. Kompenzace by pokryla část z plošného dopadu ETS, ale výrazněji by pomohla nízkopříjmovým a více zasaženým domácnostem – dopad na desetinu ekonomicky aktivních domácností s nejnižšími příjmy by po kompenzaci klesl v průměru z 1,5 % na 0,6 % příjmů domácností; podíl vysoce zasažených domácností⁵ z celé populace by klesl z 30 % na 17 %. Její cílení by tak odpovídalo struktuře dopadů ETS2 a omezilo dopady na nízkopříjmové domácnosti. Takové nastavení kompenzací by zároveň mohlo motivovat k přechodu na méně emisní zdroje.

⁵ Domácnosti, pro něž by dopad ETS2 byl nad 1 % jejich příjmů.

Graf 3.3 Kombinace opatření by pomohla všem a narovнала regresivitu dopadů

Relativní dopad ETS2 na příjmové desetiny ve dvou scénářích
průměrný podíl z příjmu domácnosti

● bez kompenzace ● vyšší sleva na poplatníka + neutrální zvýšení dávky + valorizace důchodů*

Poznámka Dopady při ceně povolenky 55 € za tunu CO₂ v cenách 2025. Energetický paušál je navýšen pro všechna paliva o 20 % a sleva na poplatníka je navýšena o 1 200 Kč za rok pro každou ekonomicky aktivní osobu. Předpokládáme rovnoměrné rozdělení dálkového vytápění mezi ETS1 a ETS2 napříč decily.

*doplňeno o automatické valorizační zvýšení starobních důchodů v důsledku inflace.

Zdroj Vlastní výpočet na základě dat Životní podmínky 2023 a 2024 (EU-SILC) a Statistika rodinných účtů 2024 (SRÚ)

paq
research

S kompenzacemi a promyšleným využitím investic by bylo možné implementovat ETS2 bez výraznějších negativních sociálních důsledků. Celkové náklady kombinace kompenzačních opatření vychází přibližně na 13 miliard Kč ročně, což představuje přibližně polovinu očekávaných ročních výnosů systému ETS2. Pravidla Evropské unie umožňují využití výnosů z ETS2 pouze na cílené kompenzace, jako je modelované zvýšení energetického paušálu. Na zbývající náklad (cca 11,5 mld. Kč ročně) by bylo možné využít výnosy ETS1 nebo jiné zdroje.

Výše dopadů ETS2 závisí na cenách povolenek, vláda může na proměnu cen reagovat, např. úpravou energetického paušálu nebo výše slevy na poplatníka. S rostoucí cenou také pomohou investice, které mají dlouhodobě snížit závislost na fosilních zdrojích.

Principy kompenzací diskutované v naší studii lze aplikovat i v případě zvýšení cen kvůli energetické krizi. Například současná Íránská krize zvýší cenu stejných paliv jako ETS2 vyjma uhlí a její dopad může být i dvojnásobný. Pro mitigaci této energeticko-inflační krize lze však použít stejné nástroje. Naopak neefektivním nástrojem kompenzace zvýšených cen by bylo snížení spotřebních daní. To подрývá motivaci ke snižování spotřeby a zároveň nejvyšší částky kompenzuje těm, kteří spotřebovávají nejvíce, což jsou v absolutních číslech domácnosti s nejvyššími příjmy – tedy ty, které podporu potřebují nejméně.

Kapitola 1: Kontext

Co je EU ETS 2?

EU ETS2 (European Union Emission Trading System 2) rozšiřuje systém obchodování s emisními povolenkami (tzv. ETS1) na sektory silniční dopravy, budov a malého průmyslu a energetiky s cílem snižovat emise skleníkových plynů v těchto sektorech a tím přispívat k ochraně klimatu. V rámci ETS2 budou dodavatelé paliv povinni nakupovat povolenky (v aukcích nebo na sekundárním trhu) a za všechny emise, které vzniknou spálením prodaných paliv (tedy uhlí, zemního plynu a pohonných hmot pro vytápění a dopravu), povolenky následně vyřadit. Jinými slovy, každá emisní povolenka opravňuje prodejce nebo distributora k prodeji takového množství paliva, jejichž spálení vytvoří jednu tunu emisí.

Prostředky vybrané prodejem povolenek slouží k financování přímé i investiční podpory domácností, např. k podpoře zranitelných domácností, investic do zateplení a nových zdrojů tepla, veřejné dopravy a elektromobility. ETS2 tedy umožňuje získání prostředků mj. pro řešení energetické a dopravní chudoby. V případě implementace ETS2 bude mít česká vláda prostředky k dispozici skrze Sociální klimatický fond a další volné výnosy určené k financování dekarbonizace zasažených sektorů a sociálních dopadů. Očekává se, že skrze tento systém se v Česku vybere a následně využije k přímé podpoře domácností a k investicím do dekarbonizace přibližně 140–180 mld. Kč mezi lety 2028–2032 (PwC 2025),⁶ pokud Česko ETS2 implementuje.

ETS2 vznikl v roce 2023 při revizi Směrnice o ETS⁷ a navazuje na systém obchodování s povolenkami ETS1⁸ z roku 2005 platný pro energetiku a velký průmysl (elektrárny, teplárny a průmyslové provozy s příkonem nad 20 MW) a část letecké a námořní dopravy. Tyto dva systémy jsou nicméně oddělené, každý má tedy vlastní emisní cíl, aukce povolenek i jejich cenu. Zatímco v ETS1 kupují povolenky subjekty, které přímo produkují emise (např. elektrárny), v ETS2 musí povolenky kupovat a vyřazovat dodavatelé paliv, i když sami emise neprodukují.

Systém ETS2 měl původně fungovat od roku 2027, začátek byl ale o rok odsunut. Kvůli změnám na evropské úrovni by měly podniky poprvé vyřazovat povolenky za emise z roku 2028 – tj. za všechna paliva, která dodavatelé prodají v roce 2028, musí koupit a odevzdat odpovídající počet povolenek.

Principem obchodování s povolenkami je, že Evropská unie určuje dostupné množství povolenek, nikoliv jejich cenu. Množství povolenek je dané na základě historických emisí

⁶ Citovaná studie počítá s výnosy mezi lety 2027–2032, tedy před posunem ETS2 o rok, viz níže.

⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/959 ze dne 10. května 2023, kterou se mění směrnice 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii a rozhodnutí (EU) 2015/1814 o vytvoření a uplatňování rezervy tržní stability pro systém Unie pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů.

⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii a o změně směrnice Rady 96/61/ES.

a každoročně se snižuje v souladu s unijními klimatickými cíli. ETS1 tedy umožňuje a ETS2 umožní kontrolu nad množstvím emisí, z toho také vychází nejistota ohledně ceny povolenky. Právě cenová volatilita je nejčastější obavou zmiňovanou v souvislosti s ETS2, protože znamená vystavení domácností riziku tržních výkyvů ceny. Nicméně povolenky platí dodavatelé paliv a dá se předpokládat, že se cena povolenky bude přenášet do cen paliv se zpožděním a postupně, a to zejména v oblasti vytápění, kde domácnosti platí zálohy za energie nastavené na základě dlouhodobých smluv. Stejně tak při vysokých cenách lze očekávat silnou politickou vůli systém dále upravovat tak, aby byla cena dlouhodobě stabilní. Zároveň vyšší cena povolenky znamená kromě vyšších dopadů na dodavatele paliv a domácnosti i vyšší výnosy pro Česko, a tím i vyšší možnosti kompenzací, kterými by vláda na změny měla reagovat.

ETS má několik mechanismů, jak zamezit rychlému nebo vysokému zvýšení ceny a na evropské úrovni se připravuje jejich posílení. Aby cena nevystoupala příliš vysoko, obsahuje Směrnice o ETS několik pravidel, která při zvýšení ceny zvýší počet povolenek na trhu – zvýší nabídku, a tak stabilizují cenu. U ETS2 je příkladem tzv. měkký cenový strop 45 € (v cenách roku 2020, což odpovídá zhruba dnešním 55 €) – jednou za rok se při překročení této ceny zvýší počet povolenek. Další povolenky se uvolní v případě rychlého růstu ceny.⁹ Kvůli obavám z nestability ceny se na evropské úrovni dále jedná o posílení stabilizačních mechanismů – pravděpodobně bude posílen měkký cenový strop i další cenové regulace tak, aby v případě zvyšování cen bylo na trh uvolněno víc povolenek a cena nestoupala (Rada EU 2025).

Vzhledem k různým faktorům, včetně plánovaných změn v ETS2, je těžké budoucí ceny povolenky odhadnout. Podle analýzy BloombergNEF (2025) může být průměrná cena do roku 2030 mezi 45 € a 100 € za povolenku podle toho, jaká EU přijme opatření. V první řadě, posílení mechanismů regulace ceny (viz předchozí odstavec) by mohlo podle BloombergNEF přinést snížení ceny povolenky o 20 %. Využití prostředků z ETS2 na podporu elektrifikace a snižování ceny elektřiny má potenciál snížení ceny o dalších 12 %, další politiky v těchto sektorech typu standardy nebo cíle energetické účinnosti o dalších 16 %. Kombinace všech těchto opatření by snížila cenu ke 45 €. Odhady cen se nicméně liší v závislosti na předpokladech modelů a nelze vyloučit ani částky mimo zmíněné rozpětí.

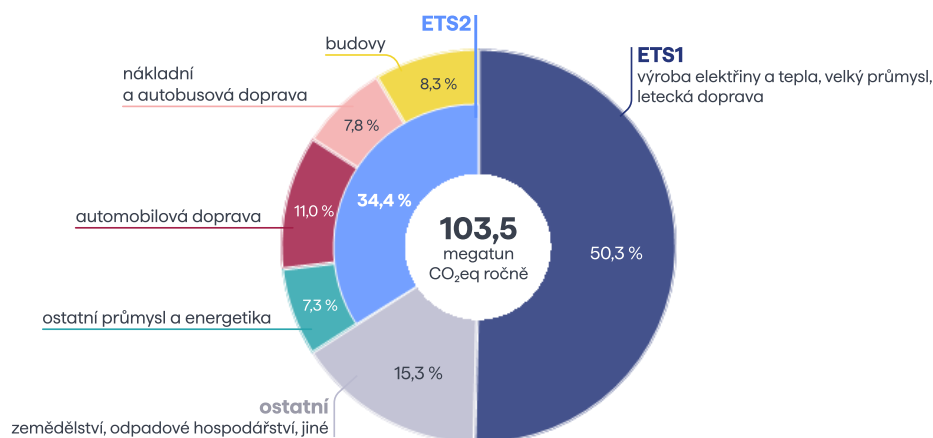
V České republice je nejvýznamnější ze sektorů pod ETS2 silniční doprava, která v roce 2023 tvořila téměř 20 % emisí CO₂. Budovy, zejména prostřednictvím vytápění a ohřevu vody, tvoří 8 % českých emisí. Podle Grafu 1.1 tvořila samotná automobilová osobní doprava 11 % emisí, zbytek připadal na nákladní a autobusovou dopravu. Malé průmyslové a energetické firmy tvořily 7 % emisí. Doprava zároveň patří mezi jediné dva sektory, kde emise dlouhodobě rostou,¹⁰ mezi lety 1990 a 2023 emise v dopravě vzrostly o 75 %. Naopak v sektoru budov emise ve stejném období klesly o 71 % (Fakta o klimatu 2025).

⁹ Např. pokud průměrná tříměsíční cena překročí 1,5násobek nebo 3násobek průměrné ceny v předchozích 6 měsících. Mechanismy cenové regulace jsou zatím časově omezené rokem 2030, diskutuje se o jejich prodloužení.

¹⁰

Graf 1.1 Sektory pod ETS2 tvoří třetinu emisí Česka

Podíl na emisích skleníkových plynů v Česku za rok 2023
podle sektorů zahrnutých v ETS1 a ETS2

Poznámka ETS1: výroba elektřiny tepla, velký průmysl, letecká doprava; ETS2: automobilová, nákladní a autobusová doprava, budovy a ostatní průmysl. Letecká doprava zde zahrnuje i mezinárodní lety mimo unijní prostor, které do ETS1 nejsou zahrnuty.

Zdroj Fakta o klimatu

paq
research

1.1. Cíle zpoplatnění uhlíku

Zpoplatnění uhlíku je velmi efektivní nástroj snižování emisí (Döbbeling-Hildebrandt et al. 2024), protože motivuje firmy a spotřebitele k úsporám energie a investicím do čistších technologií (viz box níže). Vychází z předpokladu, že náklady škodlivých aktivit, tzv. negativní externality, mají být hrazeny těmi, kdo je způsobují. V případě ETS mají být negativní náklady klimatické změny placeny producenty emisí. ETS spolu s tím umožňuje výběr prostředků, které mohou být použity na pomoc pro zranitelné skupiny, které mají omezené možnosti takovou změnu zajistit samy, nebo na dekarbonizační opatření budov a dopravy, jako je zateplení nebo výstavba nízkoenergetických budov, výměna zdrojů tepla nebo přechod na elektromobilitu.

Pigouviánské daně podle ekonoma Arthura Cecila Pigou. Jejím cílem je „zahrnout“ negativní externalitu (např. znečištění vody či ovzduší, využívání škodlivých látek apod.) do ceny produktu. Trh sám o sobě tyto náklady nezahrnuje – proto hovoříme o externalitách. V důsledku toho je cena produktu příliš nízká a spotřeba daného produktu vysoká.

V praxi se cenové nástroje osvědčily například při omezování emisí způsobujících kyselý dešť v USA v 90. letech, kdy byl zaveden systém obchodovatelných emisních povolenek na oxid siřičitý v rámci novely zákona Clean Air Act z roku 1990 (Environmental Protection Agency 2025). Výsledkem bylo výrazné snížení emisí při nižších nákladech, než se původně očekávalo.

Zpoplatnění emisí může mít dvě formy:

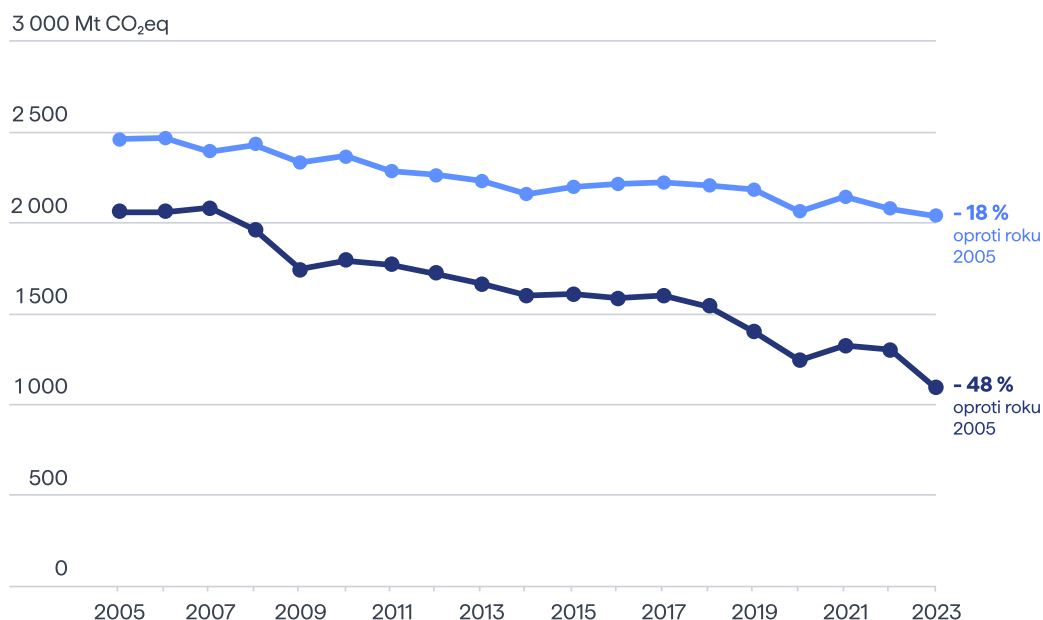
1. **Uhlíková daň (carbon tax)** – stát přímo stanoví cenu za tunu emisí CO₂, firmy pak podle této ceny přizpůsobují své chování, tj. mohou se rozhodnout, jestli se jim vyplatí snížit emise a ušetřit na této dani, nebo ji platit nadále. Jistá je cena emisí, o množství emisí rozhodují firmy.
2. **Systém emisních povolenek (cap-and-trade)** – regulátor (např. Evropská unie) stanoví celkové množství emisí (tzv. cap), povolenky jsou obchodovatelné a jejich cena vzniká na trhu. Jisté je tedy množství emisí, zatímco cena se přizpůsobí tak, aby vyrovnala poptávku firem s pevně danou nabídkou povolenek.

ETS1 se ukázalo být účinným způsobem snižování emisí v EU. Zatímco emise zahrnuté v ETS1 klesly oproti roku 2005 o téměř polovinu, u ostatních emisí byl pokles jen pětinový. Důvodem rozšíření ETS na nové sektory je snaha pokrýt větší podíl unijních emisí systémem zpoplatnění uhlíku. ETS1 tak v současnosti pokrývá 35 % emisí, zatímco ETS2 bude pokrývat dalších téměř 40 % emisí Evropské unie (blíže v analýze Fakta o klimatu 2026). V rámci ETS1 mají emise klesnout o 62 % do roku 2030 oproti 2005, v ETS2 je to 42 % oproti roku 2005 (viz Směrnice o ETS).

Graf 1.2 Evropské emise pod ETS1 klesají výrazně rychleji než ostatní emise, a to zejména v posledních letech

Vývoj emisí v zařízeních pod ETS1 a ostatních emisích v EU (v EU-27)

● emise pod ETS1 ● ostatní emise

Poznámka Mt CO₂eq = megatuny emisí skleníkových plynů ekvivalentu oxidu uhličitého
Zdroj Vlastní zpracování podle European Environment Agency (EEA) 2024

**paq
research**

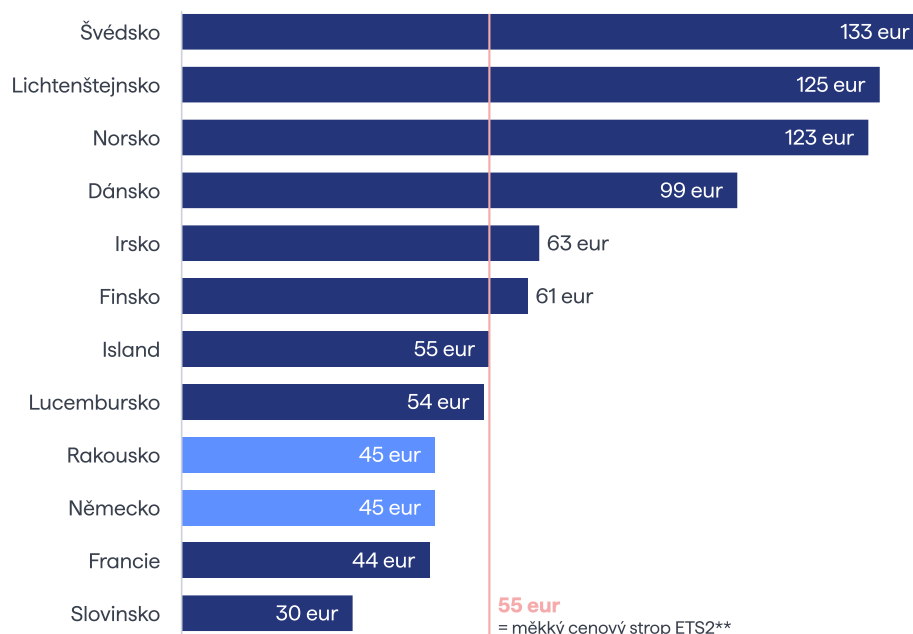
V EU umožňuje obchodování s emisemi jednotný přístup ke zpoplatnění uhlíku. Kromě toho mají ale některé země i vlastní uhlíkovou daň (Francie, Polsko, Irsko, Dánsko atd.) nebo obchodování s emisemi (Německo, Rakousko). Ceny ve Švédsku dosahují až 133 € za tunu uhlíku, v Německu, Rakousku a Francii se pohybují kolem 45 € (viz graf 1.3.). Do ETS je zapojené i Norsko, Island a Lichtenštejnsko, ačkoli nejsou v EU, a systém je propojený s uhlíkovým trhem ve Švýcarsku. Zpoplatnění uhlíku funguje na všech kontinentech, a to buď v podobě uhlíkové daně (daň za jednotku vypuštěných emisí, např. v Chile, Jihoafrické republice, Mexiku, Japonsku), v podobě obchodování s emisemi (daný emisní strop, cena emisí určovaná skrze aukce, kromě EU např. v Kalifornii, Číně, Austrálii), případně kombinací obou systémů (Kanada, Francie, Španělsko a další evropské země) (Fakta o klimatu 2020). Evropská unie zvolila obchodování s emisemi, protože jediné tak může nastavit celoevropsky funkční systém zpoplatnění emisí, narozdíl od uhlíkových nebo spotřebních daní, které určují národní státy.

Graf 1.3 Některé evropské země již emise v sektorech budov a silniční dopravy zpoplatňují

Zpoplatnění emisí v sektorech budov a silniční dopravy mimo ETS2 v Evropě*

eur na tunu CO₂

● uhlíková daň ● obchodování s emisemi

Poznámka Cena k 1. dubnu 2025. Do EU ETS jsou zapojené i Norsko, Island a Lichtenštejnsko, ačkoli nejsou v EU.

*vybrané evropské země, ** 55 € je hranice měkkého cenového stropu emisních povolenek ETS 2 v cenách 2025 (původně 45 € v cenách 2020)

Zdroj Bloomberg NEF, EU ETS II Pricing Scenarios

paq
research

Důležitým důvodem pro vznik ETS2 je narovnání podmínek v sektoru vytápění. Část domácností napojených na dálkové vytápění totiž už povolenky platí skrze velké teplárny, které mají povinnost vyřazovat povolenky v původním ETS1, stejně tak je cena povolenky nepřímo započítaná v ceně elektřiny z velkých elektráren. V České republice topí dálkovým teplem cca 24 % domácností, dalších 7 % topí elektřinou (ČSÚ 2022). Vzniká nerovnost, kdy ETS1 zvýhodňuje individuální vytápění na úkor centrálního vytápění. To může zvyšovat riziko rozpadu systémů centrálního zásobování teplem. Pokud by se domácnosti odpojovaly od dodávek dálkového tepla z důvodu vysoké ceny, cenu by to nadále eskalovalo, protože s menším počtem odběratelů by rostly náklady na jednu domácnost.

Česko potřebuje zvyšovat energetickou účinnost bydlení, výnosy ETS2 jsou ideálním zdrojem. Konečná spotřeba energie na vytápění jednoho metru čtverečního je v Česku čtvrtá nejvyšší v Evropské unii (Eurostat 2024). Z bytů v rodinných nebo bytových domech není 15 % zateplených vůbec, dvě třetiny bytů nemají zateplenou střechu a u téměř poloviny bytů chybí zateplení stěn (Mařík 2024, data z roku 2021). Bytové domy jsou nejčastěji v energetické třídě D, rodinné ve třídě G (Česká bankovní asociace 2024). ETS2 jednak motivuje k investicím typu zateplování, zároveň vytváří výnosy, které je možné na takové investice využít.

Český daňový mix stojí na vysokém zdanění práce, zatímco organizace jako OECD (2025) nebo IMF (2024) doporučují snižování zdanění práce a naopak zvyšování váhy daní na spotřebu, vč. environmentálních daní. Tento závěr potvrzuje i naše studie Chytřejší daně (Vilím et al. 2025). Podle IMF tvoří odvody na sociální zabezpečení v Česku téměř polovinu vybraných příjmů, zatímco příjmy z daní z nemovitostí, environmentálních a spotřebních daní jsou hluboko pod průměrem EU. Doporučení snižovat zdanění práce na úkor spotřeby jsou konzistentní se závěry této studie, kdy ETS2 posiluje zpoplatnění spotřeby a naopak se skrze kompenzace – konkrétně zvýšení slevy na poplatníka – snižuje zdanění práce.

1.2. ETS2 v Česku

Česko plánuje využití výnosů z ETS2, ETS2 ale zatím nezavedlo. ETS2 je součástí závazné evropské legislativy, která byla vyjednána během českého předsednictví v Evropské unii z roku 2023, přesto vláda ke konci roku 2025 ETS2 implementovat odmítla.¹¹ Ke konci roku 2024 byla přijata novela zákona o obchodování s povolenkami (Zákon č. 481/2024 Sb.), Česko ale implementovalo jen monitorování emisí v rámci sektorů ETS2, nikoliv však povinnost dodavatelů kupovat a vyřazovat povolenky za prodaná paliva. Dodavatelé tak musí od začátku roku 2025 emise z prodaných paliv vykazovat, nemusí za ně ale platit. Zároveň byl Ministerstvem životního prostředí připraven draft Sociálního klimatického plánu, který načrtává využití výnosů ETS2 skrz Sociální klimatický fond, plán ale nebyl schválen vládou (MŽP 2026).

Česku hrozí za neimplementaci ETS2 pokuta a zároveň nebude mít přístup k výnosům ETS2. Česko mělo povinnost ETS2 implementovat do června 2024, kvůli nesplnění této povinnosti zahájila Evropská komise tzv. řízení o porušení povinnosti (infringement procedure), kdy žaluje Česko u Evropského soudního dvora. Výše pokuty, kterou by soud udělil, je nejasná – poslední pokuta, kterou Česko za nedodržení evropských pravidel dostalo, byla ve výši 58 mil. Kč (ČTK 2025), u ETS2 by se mohla pohybovat okolo 100 milionů Kč jednorázově a dalších stovek tisíc Kč denně (Polanská 2025). V případě Maďarska ale dosahovala pokuta za neplnění azylových předpisů EU 5 mld. Kč jednorázově a dalších 24 mil. Kč denně (Moench 2024). Dokud Česko ETS2 nezavede, nemůže počítat ani s výnosy z ETS2.

Výnosy z ETS2 se do Česka mohou dostat dvěma cestami: skrz Sociální klimatický fond (celkem cca 51 mld. Kč do roku 2032) a skrz další volné výnosy (90–130 mld. Kč¹² v závislosti na ceně povolenky). Využití Sociálního klimatického fondu (SKF) je načrtnuto v Sociálním klimatickém plánu (SKP). Plán připravuje k podpoře následující opatření: renovace rodinných domů ve vlastnictví zranitelných domácností, výstavbu dostupného nájemního bydlení, renovace bytových domů pro zranitelné domácnosti, revitalizace

¹¹ Vláda Andrej Babiše transpozici odmítla, viz usnesení Vlády České republiky ze dne 16. prosince 2025 č. 1018 k systému EU ETS2.

¹² Analýza PwC (2025) odhaduje částky 102,4 až 152,8 mld. Kč, mezitím byl ale o rok odsunut začátek fungování ETS2, tj. částky byly sníženy odpovídajícím způsobem.

ubytoven, energetické poradenství, integrované projekty veřejné dopravy a nákup bezemisních vozidel veřejné dopravy (MŽP 2026). Přímá kompenzace v Sociálním klimatickém plánu zatím není zahrnuta. Využití dalších volných výnosů zatím v politické ani veřejné debatě nezaznívá.

Kapitola 2: Dopady

2.1. Jak ETS2 zdrazí spotřebu domácností?

ETS2 se promítá do rozpočtů domácností prostřednictvím vyšších cen fosilních paliv používaných na vytápění a dopravu.¹³ Míra zdražení jednotlivých paliv (Tabulka 1) závisí na jejich emisní náročnosti a na ceně emisní povolenky. Základní scénář je zvolen dle měkkého cenového stropu povolenek (55 € v cenách roku 2025, tj. 45 € v cenách roku 2020). Dopad na domácnosti roste s cenou povolenky linárně. Konkrétní dopady se liší podle struktury a objemu spotřeby jednotlivých domácností. Zdražení se netýká vytápění elektřinou ani dálkovým teplem z velkých tepláren,¹⁴ u nichž jsou náklady na emisní povolenky již zahrnuty v rámci systému ETS1 a promítají se do cen prostřednictvím výrobců elektřiny a tepla. Dále se zdražení vyhne obnovitelným zdrojům jako dřevo, biomasa, solární ohřev a tepelná čerpadla.

Tabulka 1 **Procentuální navýšení cen fosilních paliv**

Cena povolenky	Benzín	Nafta	Zemní plyn	Uhlí
Scénář 1: 55 €	10,7 %	12,3 %	14,5 %	30,1 %
Scénář 2: 70 €	13,6 %	15,7 %	18,4 %	38,3 %

Poznámka Scénář 1 je zvolen dle měkkého cenového stropu povolenek (55 € v současných cenách, tj. 45 € v cenách roku 2020) a Scénář 2 dle predikcí BloombergNEF.

Zdroj Studie IDEA při CERGE-EI (Protivinský & van Koten 2025) pro emisní faktory a ČSÚ pro ceny komodit. Detailní výpočet v Appendixu.

Analýza dopadů ETS2 a identifikace nejvíce zasažených skupin domácností je klíčová pro návrh cílených kompenzačních opatření, která jsou předmětem následující kapitoly. Základním datovým zdrojem analýzy dopadů je šetření Statistika rodinných účtů 2024 (SRÚ) doplněna informacemi o příjmech a regionální příslušnosti ze šetření EU-SILC (Životní podmínky 2023 a 2024). Všechna data byla převedena na cenovou hladinu roku 2025. Dálkové teplo, které spadá z části do ETS1 i ETS2, bylo rozděleno na základě dat Fakta o klimatu. Více detailů k jednotlivým krokům naleznete v Appendixu.

V průměru ETS2 zvyšuje měsíční výdaje domácnosti o přibližně 477 Kč. V absolutních dopadech ETS2 na vytápění jsou na tom příjmové skupiny vyrovnaně, v dopravě s rostoucím příjmem rostou i dopady. Průměrné absolutní hodnoty se často používají pro posouzení dopadů systému ETS2 na domácnosti (např. PwC 2025). Tento údaj však může být zavádějící,

¹³ Zároveň se ETS2 promítne do výdajů domácností druhotnými dopady do dalších cen (např. možné zdražení komerční autobusové dopravy), to je však mimo rozsah této analýzy.

¹⁴ Teplo z menších tepláren do 20 MW zatím není zpoplatněno v rámci ETS 1, spadá tedy pod ETS2.

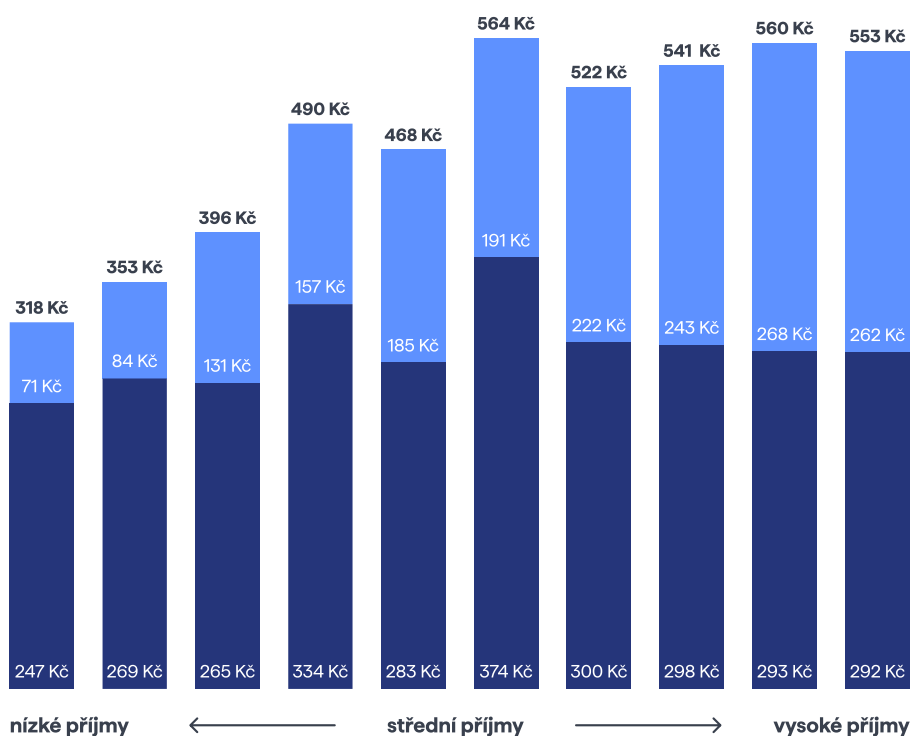
protože relativní dopad této částky se mezi jednotlivými domácnostmi významně liší a je zároveň výrazně rozdílný napříč skupinami s odlišnými způsoby vytápění.

Graf 2.1 Průměrný dopad ETS2 na domácnost by byl 477 Kč měsíčně (z toho 181 Kč za dopravu a 296 Kč za vytápění)

Absolutní dopady ETS2 podle výše příjmu domácnosti (decily)

průměrná měsíční částka v Kč

● vytápění ● doprava

Poznámka Dopady při ceně povolenky 55 € za tunu CO₂ v cenách 2025. Domácnosti jsou rozděleny podle decilu příjmu.

Předpokládáme rovnoměrné rozdělení dálkového vytápění mezi ETS1 a ETS2 napříč decily.

Zdroj Vlastní výpočet na základě dat Životní podmínky 2023 a 2024 (EU-SILC) a Statistika rodinných účtů 2024 (SRÚ)

**paq
research**

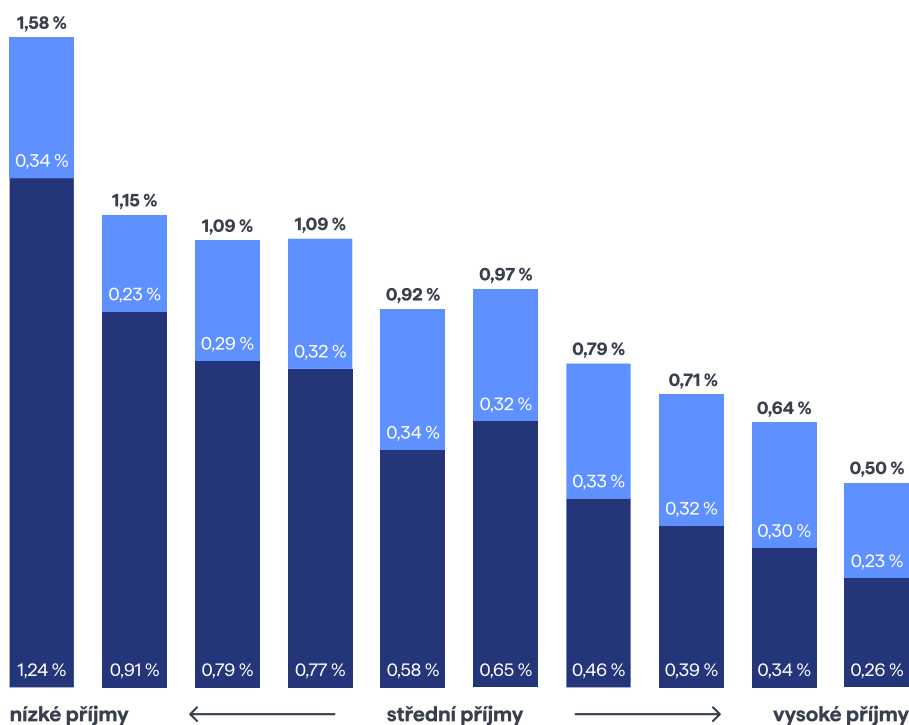
Vhodnější alternativou je posuzovat relativní dopady v poměru k čistým příjmům, kde potom vidíme regresivní zatížení (viz Graf 2.2). Relativní dopady ETS2 jsou nejvyšší u nízkopříjmových domácností. Ačkoli bohatší domácnosti platí v absolutních částkách za paliva více, v poměru k jejich příjmům je tato výdajová položka méně významná. Dopad ETS2 se pohybuje mezi 1,58 % a 0,50 % příjmů domácnosti mezi skupinou s nejnižšími a nejvyššími příjmy.

Graf 2.2 Dopady ETS2 by byly regresivní – chudší domácnosti by nesly relativně větší zátěž

Relativní dopady ETS2 podle výše příjmu domácnosti (decily)

průměrné zvýšení výdajů

● vytápění ● doprava

Poznámka Dopady při ceně povolenky 55 € za tunu CO₂ v cenách 2025. Domácnosti jsou rozděleny podle decilu příjmu. Předpokládáme rovnoměrné rozdělení dálkového vytápění mezi ETS1 a ETS2 napříč decily.

Zdroj Vlastní výpočet na základě dat Životní podmínky 2023 a 2024 (EU-SILC) a Statistika rodinných účtů 2024 (SRÚ)

paq
research

Výdaje na dopravu jsou napříč příjmovými decily i velikostmi obce relativně vyrovnané, nepředstavují tak hlavní zdroj regresivity dopadů ETS2¹⁵ (viz Graf 2.2). Vysokopříjmové domácnosti za pohonné hmoty utrací v absolutním pohledu vyšší částky než nízkopříjmové, v poměru k celkovému rodinnému rozpočtu je ale podíl pohonných hmot u všech skupin domácností obdobný: okolo 0,3 % příjmů. Obdobně se při srovnání dopadů zdražení pohonných hmot neprojevují výrazné rozdíly mezi kraji ani podle velikosti obce. Výjimku představuje Praha se znatelně nižšími dopady. Dopravní chudoba je však v Česku existující problém, na který upozorňuje řada odborníků (např. Krajhanzl et al. 2025, STEM 2024 či Hengalová 2024), zdražení pohonných hmot ho může prohloubit.

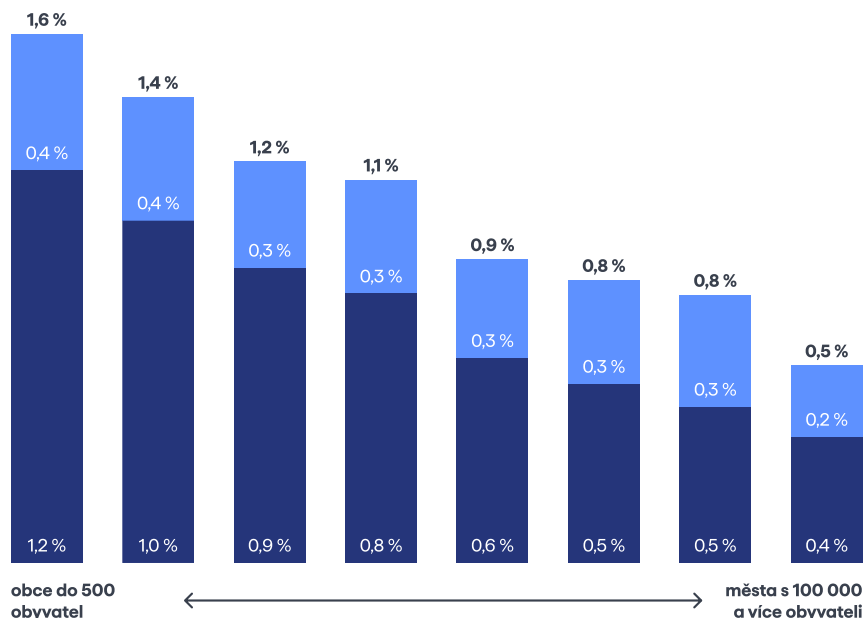
¹⁵ Dopady dopravy se mohou lišit dle vzdálenosti od centra služeb potřebných k životu (potravin, lékař aj.). Pro toto srovnání nemáme k dispozici data za jednotlivé domácnosti, proto s heterogenními dopady na náklady dopravy a dopravní chudobou dále ve studii detailněji nepracujeme.

Graf 2.3 Dopady by byly vyšší na domácnosti v menších obcích

Relativní dopady ETS2 podle velikosti obce

průměrné zvýšení výdajů

● vytápění ● doprava

Poznámka Dopady při ceně povolenky 55 € za tunu CO₂ v cenách 2025. Ve větších městech je vyšší zastoupení zdrojů vytápění zahrnutých již v ETS1, proto má zátěž domácností vytápěním klesající tendenci. V největších městech je zároveň rozšířená hromadná doprava, proto města nad 100 tisíc obyvatel mají téměř o polovinu nižší zátěž související s dopravou. Předpokládáme rovnoměrné rozdělení dálkového vytápění mezi ETS1 a ETS2 napříč decily.

Zdroj Vlastní výpočet na základě dat Životní podmínky 2023 a 2024 (EU-SILC) a Statistika rodinných účtů 2024 (SRÚ)

**paq
research**

Rozhodujícím faktorem pro velikost dopadu na domácnosti je způsob vytápění. Necelé třetinu domácností ETS2 vytápění nezdraží vůbec, protože topí dálkovým teplem z velkých tepláren¹⁶ (24 % populace) či elektřinou (7 % populace). Tyto zdroje jsou nejčastěji využívány ve větších městech a jsou již zpoplatněny v ETS1, které platí větší teplárny a elektrárny. Náklady za tyto povolenky jsou zahrnuty v ceně dálkového tepla a elektřiny již nyní. ETS2 tak vyrovnává podmínky, kdy nově budou za emise z vytápění platit všichni.

Nízké dopady budou také na domácnosti vytápějící obnovitelnými zdroji (3 % populace), jejichž provoz je téměř bezemisní a nejsou tak zpoplatněny nikde. Domácnosti mohou obnovitelné zdroje kombinovat s jinými zdroji, proto pro ně dopady mohou být nenulové. Menší dopad budou též pociťovat domácnosti využívající tepelná čerpadla, u nichž je potřeba elektřina, ale výrazně méně než u přímotopů.

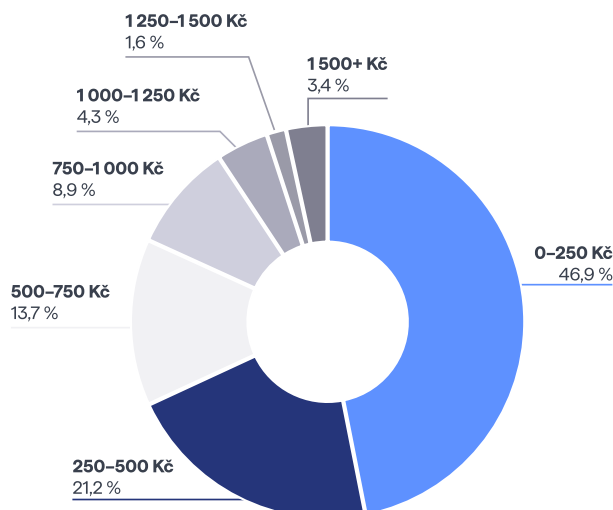
Celkové dopady ETS2 jsou pro skoro polovinu domácností nižší než 250 Kč měsíčně (viz Graf 2.3). Pokud domácnost již topí elektřinou či dálkovým teplem (spadajícím pod ETS1), pak se jich týká pouze dopad ETS2 na dopravu. Tento dopad je v absolutních hodnotách

¹⁶ Dálkové teplo dělíme ve studii na dvě skupiny podle toho, zda spadá pod ETS1 (teplárny s velkým příkonem ≥ 20 MW) nebo ETS2 (teplárny s menším příkonem <20 MW). Podle tohoto rozdělení již některé teplárny za emisní povolenky platí a jiné budou do systému teprve zahrnuty.

průměrně pro domácnost nižší (181 Kč měsíčně oproti 272 Kč za vytápění) a ve velkých městech je snáze nahraditelný hromadnou dopravou.¹⁷

Graf 2.4 Většina domácností by si s ETS2 připlatila o méně než 500 Kč měsíčně

Rozložení domácností podle výše měsíčního finančního dopadu

Poznámka Dopady při ceně povolenky 55 € za tunu CO₂ v cenách 2025. Předpokládáme rovnoměrné rozdělení dálkového vytápění mezi ETS1 a ETS2 napříč decily.

Zdroj Vlastní výpočet na základě dat Životní podmínky 2023 a 2024 (EU-SILC) a Statistika rodinných účtů 2024 (SRÚ)

paq
research

ETS2 dopadne nejvíce na domácnosti, které topí primárně uhlím nebo zemním plynem (viz Graf 2.4). Vytápění by stálo domácnost vytápějící uhlím v průměru o 998 Kč více (6 % domácností), domácnost vytápějící plynem průměrně o 569 Kč více (31 % domácností). Domácnosti, které kombinují vícero zdrojů vytápění, budou pocítovat dopady odpovídající podílu daného zdroje tepla. Příkladem jsou domácnosti topící primárně dřevem, které zpoplatněno není, ale kombinují ho s uhlím, které na ně dopady mít bude.¹⁸ Pro domácnosti kombinující vícero zdrojů může cena povolenky posloužit motivačně pro přechod na udržitelnější z jimi využívaných zdrojů vytápění. S podobnými substitučními efekty tato analýza dopadů nepracuje, dopady na domácnosti díky nim mohou být v budoucnu nižší.

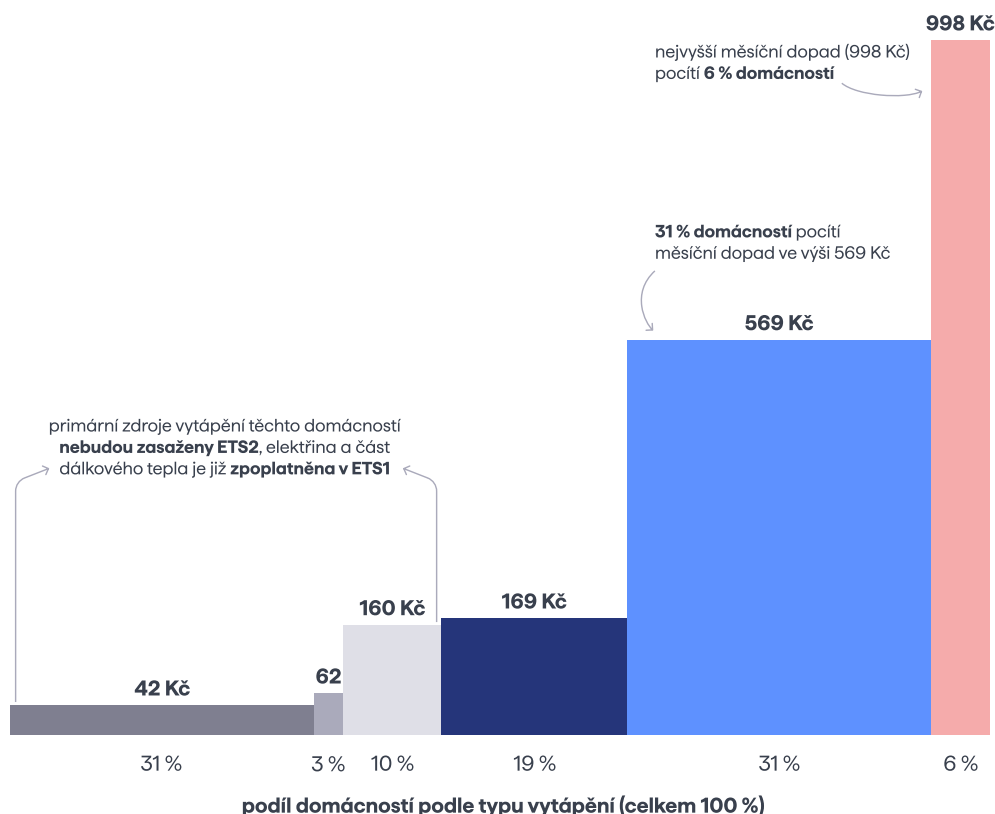
¹⁷ Hromadná doprava z části nebude zasažena ETS2, protože některé z dopravních prostředků využívají elektřinu jako svůj hlavní zdroj (metro, tramvaje, trolejbusy). Možnému zdražení ostatních prostředků by se měly snažit zabránit dlouhodobé investice do dopravy skrz fond prostředků z dražby povolenek ETS2.

¹⁸ Takové domácnosti mají možnost malý podíl uhlí nekupovat a nahradit dřevem, zároveň je pro ně důležité, aby se výrazně nezvýšila cena dřeva.

Graf 2.5 Nejvíce by byly na vytápění zasaženy domácnosti topící uhlím nebo plynem

Průměrný měsíční dopad na vytápění a podíl domácností podle primárního zdroje tepla

● elektřina a dálkové teplo (ETS1) ● obnovitelné zdroje ● dřevo, biomasa ● dálkové teplo (ETS2)
● zemní plyn ● uhlí

Poznámka Průměrné relativní dopady na vytápění podle zdroje: 2,00 % uhlí; 1,24 % zemní plyn; 0,39 % dálkové teplo (ETS2); 0,35 % dřevo a biomasa; 0,10 % elektřina a dálkové teplo (ETS1) a 0,09 % obnovitelné zdroje. Zemním plynem častěji topí domácnosti žijící v domech, proto je jejich dopad vyšší než u dálkových tepláren (ETS2), které také využívají plyn, ale dodávají ho primárně do bytů. Dopady při ceně povolenky 55 € za tunu CO₂ v cenách 2025. Předpokládáme rovnoměrné rozdělení dálkového vytápění mezi ETS1 a ETS2 napříč decily.

Zdroj Vlastní výpočet na základě dat Životní podmínky 2023 a 2024 (EU-SILC) a Statistika rodinných účtů 2024 (SRÚ)

**paq
research**

Nejvyšší relativní zátěž ponesou nízkopříjmové domácnosti vytápějící uhlím nebo plynem. Tyto skupiny jsou početně malé, ale dopady na ně jsou vysoké a přesahují i tisíc korun měsíčně. Pro nízkopříjmové domácnosti tento výdaj může představovat významný problém a přechod na emisně i finančně úspornější zdroje či zateplení nemusejí být ihned finančně dostupné či v jejich sféře vlivu (především pokud žijí v nájmu).

Dopady systému ETS2 se budou lišit podle regionu, protože dostupnost dálkového tepla z velkých tepláren ovlivňuje náklady domácností. Kraje s rozsáhlým dálkovým vytápěním, jako je Ústecký kraj, pocítí nižší dopady. Naopak oblasti s menšími teplárnami a častějším výskytem individuálního uhelného topení, například Liberecký kraj nebo Kraj Vysočina, pocítí dopady vyšší. Zvýhodněna budou také velká města s dominantním dálkovým teplem a elektřinou, která mají obecně nižší výdaje za energie i po zavedení ETS1. Detailnější analýzu těchto heterogenních dopadů napříč kraji a lokalitami nám naše data neumožňují.

Uvedené dopady nezohledňují možné behaviorální změny, tedy snížení spotřeby v reakci na vyšší ceny paliv. Ovšem u nízkopříjmových skupin, které by byly zasaženy nejvíce, je prostor pro další úspory energií nízký. Jelikož spotřebovávají jen nejnutnější množství energie, jejich poptávka se s cenou téměř nemění (nízká cenová elasticita).

Dopad vyšších cen je možné zmírnit investicemi. Dlouhodobou reakcí domácností může být přechod na udržitelnější zdroj vytápění či zateplení budov. To do značné míry závisí na dostupnosti dotační podpory financované z výnosů systému ETS2 či ETS1. Tyto možnosti jsou však omezené zejména u nájemního bydlení, kde by pomohlo implementovat ochranné mechanismy nájemců. Zatím v jejich prospěch funguje jen částečně tržní mechanismus, kdy si za pronájem zateplené nemovitosti může pronajímatel dovolit říci o vyšší nájem, doplňujícími mechanismy se může Česko inspirovat v zahraničí.¹⁹

¹⁹ Např. ve Francii aplikují povinné energetické standardy na pronájem, ve Švédsku je teplo součástí nájmu, v Nizozemí se podle kvality bydlení dává bodový systém a nekvalitní bydlení má stropovaný nájem apod.

Kapitola 3: Kompenzace

Kompenzace dopadů ETS2 lze rozdělit na přímé a nepřímé. Přímé kompenzace představují převod peněz domácnostem a bezprostředně zmírňují zvýšené náklady na energie a dopravu. Jejich výhodou je větší rychlost a přímočarost včetně možnosti cílit na konkrétní skupiny, zejména nízkopříjmové domácnosti. Nepřímé kompenzace mají podobu investiční podpory či systémových opatření, například dotací na renovace budov, výměnu zdrojů tepla nebo rozvoje veřejné dopravy. Investiční nástroje snižují budoucí náklady domácností za emisní povolenky a přispívají k trvalému snížení emisí. Optimální nastavení politiky kombinuje oba přístupy: krátkodobou ochranu příjmů a dlouhodobé strukturální řešení. V této studii se nicméně věnujeme jen přímým kompenzacím jako rychlému nástroji pro podporu domácností. Nastavení investiční podpory je samostatná komplexní otázka.

Přímé kompenzace mohou být plošné nebo cílené. Plošné kompenzace mají – obecně jako všechny podobné regulace – výhodu v nižší administrativní náročnosti a často také rychlosti, s jakou je lze vytvořit (příkladem může být zastropování ceny energie jako reakce na energetickou krizi). Plošné regulace jsou zároveň nákladnější a přinášejí podporu i těm domácnostem, které ji nepotřebují. Naopak cílené kompenzace zohledňují míru dopadu i potřeby domácnosti a míří k menšímu počtu domácností, takže mohou mít vyšší dopad na jednotlivé domácnosti a stát méně v celkových výdajích, jsou ale často náročnější na administrativu (výběr a kontrola cílové skupiny).

Přímé kompenzace mohou mít podobu univerzálního bonusu, cílené dávky i daňové úlevy. Jednou z možností je rovnoměrný „klimabonus“ vyplácený všem domácnostem nebo občanům, který je administrativně relativně jednoduchý a transparentní. Méně však zohledňuje rozdílnou míru dopadu nebo potřeby. Alternativou je plošná úprava zdanění práce, zdravotního pojištění nebo jiných daňových plateb skrz již existující systémy. To by oproti klimabonusu mělo tu výhodu, že by zvýšilo motivaci k participaci na trhu práce.²⁰ Cílenou možností je dávka navázaná na příjem či energetickou náročnost bydlení, případně sociální energetický tarif. Tyto možnosti lépe chrání zranitelné skupiny, vyžadují však přesné vymezení nároku, což je administrativně náročnější.

Snižování spotřební daně není dobrým způsobem kompenzace zvýšení cen energie. Takové opatření totiž podporuje zejména ty, kteří energie spotřebují nejvíce, což obecně jsou vysokopříjmové domácnosti. Stát tak ztrácí největší částky na těch, kteří podporu potřebují nejméně. Zároveň snižování cen oslabuje motivaci spotřebu energie snižovat. Jiná řešení kompenzací umožňují levnější podporu zaměřenou na nízkopříjmové domácnosti i plošnou podporu, aniž by se tím snižovala motivace přejít na nízkoemisní zdroje energií.

V této studii modelujeme dvě možnosti přímé kompenzace: jednu plošnou a jednu cílenou. První možností je plošná kompenzace skrze zdanění práce, kdy by ekonomicky aktivní získali vyšší slevu na poplatníka. Výhodou je jednoduchá administrace, plošné pokrytí domácností a zvýšení motivace k práci. Toto opatření nezachycuje ekonomicky

²⁰ Ekonomové hovoří o tzv. dvojité dividendě, kdy zdanění uhlíku (v rámci ETS) sníží ekonomicky škodlivý jev (znečištění), a výnosy této daně se použijí na snížení jiných, ekonomicky škodlivých daní, jako je zdanění práce.

neaktivní, zejména seniory, kterým by však dopad ETS2 kompenzovalo automatické zvýšení důchodů v důsledku inflace. Druhou možností je cílená kompenzace skrze systém sociálních dávek, konkrétně skrze zvýšení energetického paušálu v nové dávce státní sociální pomoci (tzv. superdávce, viz Galan et al. 2025), který je součástí komponenty bydlení a pomáhá domácnostem pokrývat výdaje na energie.

Energetický paušál je pevně stanovená částka, která se v systému nové dávky státní sociální pomoci používá pro výpočet nákladů na bydlení, a tedy výše dávky. Výsledná dávka ve složce bydlení pak vychází z nákladů na bydlení, od kterých se odečte část příjmů (běžně 30 %). Čím vyšší je energetický paušál, tím vyšší jsou uznatelné náklady na bydlení, a tím vyšší je výsledná dávka.

Výše energetického paušálu je stanovena podle počtu členů domácnosti od 2 300 Kč pro jednočlennou domácnost po 4 300 Kč pro pětičlennou a větší domácnost.

Pokud jsou všichni členové domácnosti považováni za zranitelné osoby (např. senioři, děti či osoby se zdravotním postižením), zvyšuje se energetický paušál na 1,4násobek těchto částek. Pokud má domácnost příjem do 1,43 násobku životního minima, místo energetického paušálu se jí do nákladů na bydlení počítají skutečné náklady na energie, max. ale do výše 1,2násobku energetického paušálu. Pokud taková domácnost zároveň využívá tuhá paliva, započítá se do nákladů na energie tarif na tuhá paliva, tj. od 1 500 do 3 500 Kč.

3.1 Proč kompenzace?

Kompenzace ETS2 jsou klíčové pro nízkopříjmové domácnosti, zároveň pomáhají řešit energetickou chudobu. Jak ukazuje kapitola výše, nízkopříjmové domácnosti jsou ETS2 zasaženy relativně více. Dopad vyšších nákladů mohou pomoci vyvážit přímé kompenzace. Zároveň pomáhají řešit energetickou chudobu, tedy situaci, kdy si domácnost nemůže dovolit financovat základní energetické potřeby, zejména dostatečně vytápět bydlení. Energetická chudoba má kromě vysokých cen energie a nízké energetické účinnosti příčinu v nízkém příjmu, což kompenzace řeší. Studie Energetická chudoba a její řešení (Klusáček et al. 2022) ukazuje, že většině domácností v energetické chudobě pomůže jak snižování energetické náročnosti bydlení, tak zvyšování podpory na bydlení formou cílené dávky. Celkově cílená podpora na bydlení je žádoucím řešením pro 82 % domácností v energetické

chudobě. Příkladem takové kompenzace v praxi byl příspěvek na bydlení – během energetické krize výrazně narostl počet žadatelů o příspěvek na bydlení (Mahdalová & Škop 2024), který umožnil ochranu domácností před energetickou chudobou.

Přímé kompenzace se nevylučují s investičními opatřeními, která jsou neméně důležitá.

Podpora nízkopříjmových domácností v investicích do nízkoemisních řešení je nezbytná – bez ní nemají zranitelné domácnosti šanci svoje náklady na energie dlouhodobě snižovat. Třetina nízkopříjmových domácností si nemůže dovolit mimořádný výdaj do 15 600 Kč (ČSÚ 2025) ²¹ – pokud mají takové domácnosti svůj dům zateplit, vyměnit okna, vyměnit zdroj energie nebo se přestěhovat do vyhovujícího bydlení, potřebují investiční podporu. Investiční opatření ale mají dlouhodobý charakter a dokud se neuskuteční, je třeba hledat jiné řešení. Čím horší je totiž stav bydlení a tedy potřeba opatření realizovat, tím vyšší jsou náklady na energie spojené s ETS2. To na jednu stranu zvyšuje motivaci k rychlejšímu řešení, na druhou to ale dále napíná rozpočty nízkopříjmových domácností a způsobuje propadání do ještě prekérnější a nestabilnější situace.

Zranitelné domácnosti v nájmu jsou závislé na rozhodnutí vlastníků a dopad ETS2 téměř nemohou ovlivnit.

Náklady na energie – tedy i dopady ETS2 – platí nájemníci, zatímco o potenciálních renovacích rozhodují majitelé, což vytváří nerovné motivace. Stát může zvyšovat motivace majitelů k renovacím (v zahraničí např. skrze investiční podporu, minimální standardy pronájmu, viz Service Public 2025, nebo navázání výše nájmu na energetickou náročnost, viz Huurcommissie 2026), nicméně v krátkodobém horizontu a vzhledem k nemožnosti nájemníků tuto situaci ovlivnit je potřebné zabránit negativním dopadům na nájemníky.

Zahraniční analýzy ukazují, že viditelná přímá kompenzace zvyšuje společenskou akceptaci zpoplatnění uhlíku.

Studie ze Švédska (Lindvall et al. 2024), Německa (Woerner et al. 2024) a dalších zemí (Mohammadzadeh Valencia et al. 2024) ukazují, že využití výnosů pro podporu domácností zvyšuje akceptaci veřejnosti vůči zpoplatnění uhlíku, avšak v různé míře v závislosti na konkrétním nastavení podpory, cílové skupině, informační kampani nebo regionu.

Přímé kompenzace najdeme i v zahraničí.

V Rakousku byl na roky 2022 až 2024 zaveden klimatický bonus vyplácený obyvatelům jako návrat výnosů z uhlíkové daně, diferencovaný podle dostupnosti veřejné dopravy. Kanada vyplácela domácnostem pravidelnou platbu Climate Action Incentive Payment (Government of Canada 2023), přičemž většina nízkopříjmových domácností podle vládních hodnocení získává více, než kolik zaplatí na vyšších cenách paliv. Ve Švýcarsku je část výnosů z uhlíkové daně redistribuována obyvatelům prostřednictvím ročního příspěvku na zdravotní pojištění (Federal Office for the Environment 2025). Společným jmenovatelem je transparentní vazba mezi výběrem prostředků a jejich návratem domácnostem.

²¹ Z nejchudší desetiny domácností si mimořádný výdaj nemůže dovolit víc jak polovina, z tří nejchudších decilů 37 % domácností.

3.2. Z čeho kompenzace zaplatíme?

Nařízení o Sociálním klimatickém fondu umožňuje dočasnou přímou finanční podporu domácností, v Česku ale není plánována. Podle nařízení může přímá kompenzace tvořit až 37,5 % Sociálního klimatického fondu, tj. cca 19 mld. Kč pro Česko. Podle nařízení musí být podpora „dočasná a postupem času se snižovat“, zároveň „musí být omezena na přímý dopad související se začleněním emisí skleníkových plynů z budov a silniční dopravy“.²² Přímá kompenzace podle směrnice může být financována i z dalších výnosů ETS2, kde není omezená její výše, cílená pak má být na „domácnosti s nízkými příjmy v budovách s nejvyšší energetickou náročností“.²³ Nakonec lze kompenzace financovat z výnosů ETS1, kde cílová skupina není omezena, naopak je přímo zmíněná možnost financování klimatických dividend.²⁴

Momentálně se ve svých plánech Sociálního klimatického fondu k zavedení přímé finanční podpory hlásí sedm států. Z pěti doposud odevzdaných plánů Evropské komisi ji plánuje implementovat Nizozemsko, které na přímé platby ve výši 200 € ročně pro skoro půl milionu domácností platící za energie přes určité procento příjmů vyčlenilo přes 35 % fondu (cca 250 mil. €). Mezi ještě neodevzdanými plány se přímá podpora vyskytuje častěji. Polsko například plánuje na vouchery na splacení energie a vytápění nejvíce ohrožených domácností vyčlenit 5,7 mld. €. Rumunsko plánuje vyplátit 226 mil. € za 3 roky po dobu pěti topných měsíců podobou příspěvku 100 lei měsíčně přibližně 742 tisícům ohrožených domácností, které využívají zemní plyn. Řecko plánuje z fondu vyčlenit 10–15 % rozpočtu na podporu ohrožených domácností využívajících fosilní zdroje na vytápění a na příspěvky na nájemní bydlení pro ohrožené domácnosti a státní zaměstnance. Bulharsko vyčlení 150 mil. € na kompenzace cen pohonných hmot. Kromě zmíněných států přímou podporu plánuje Itálie a Lucembursko. Dvanáct států Evropy (včetně Německa, Slovenska, Maďarska, Rakouska) své plány ještě nepřiřadilo.

Vyšší cena povolenky znamená vyšší dopad na domácnosti, ale i vyšší rozpočtové výnosy. Zatímco objem prostředků ze Sociálního klimatického fondu je pevně stanoven a na tržní ceně povolenky nezávisí, ostatní aukční výnosy ETS2 se odvíjejí přímo od její ceny. Růst ceny tak současně zvyšuje náklady domácností na fosilní paliva i příjmy státu z jejich zpoplatnění. Vyšší cenový scénář proto posiluje potřebu kompenzací, ale zároveň vytváří větší fiskální prostor pro jejich financování z dodatečných výnosů.

²² Článek 8, odstavec 2., Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/955 ze dne 10. května 2023, kterým se zřizuje Sociální klimatický fond a mění nařízení (EU) 2021/1060

²³ Článek 30d, odstave 6.a), Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii a o změně směrnice Rady 96/61/ES

²⁴ Článek 10, odstavec 3.ha) a hb), Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii a o změně směrnice Rady 96/61/ES

3.3. Modelace

Modelujeme tři nástroje kompenzace pro scénář ceny povolenky 55 €.²⁵ Zaměřili jsme se na zvýšení slevy na poplatníka, úpravu energetického paušálu v rámci superdávky ve dvou variantách. Cílem modelace je ukázat, jak se jednotlivé nástroje liší v efektivitě, míře cílení a fiskálním dopadu.

Při modelovaných nástrojích kompenzace zohledňujeme i automatické inflační zvýšení starobních důchodů. To vyrovnává absenci daňové podpory slevy na poplatníka u nepracujících seniorů a vyšlo by na 5,54 mld. Kč ročně.²⁶ Tím doplňuje celkový kompenzační mix a zajišťuje, že žádná skupina domácností nezůstane úplně bez podpory. Valorizace je automatická, tedy jde také o administrativně jednoduché opatření. Nevýhodou je nedostatečné cílení, které zvyšuje nákladnost opatření.

3.3.1. Sleva na poplatníka

Navýšení slevy na poplatníka o 1 200 Kč ročně²⁷ plošně by podporovalo ekonomicky aktivní osoby (viz Graf 3.1). Každá pracující osoba by získávala ročně 1 200 Kč navíc v podobě daňové slevy, což zvyšuje čistý příjem domácností napříč všemi příjmovými decily. Na jednu průměrnou ekonomicky aktivní domácnost tak připadá 160 korun měsíčně. Sleva nevyžaduje testování nároku ani specifickou evidenci spotřeby energií, což dělá kompenzaci administrativně jednodušší. Při nevyčerpání slevy na poplatníka by sleva měla přecházet do bonusu, aby z kompenzace benefitovaly i domácnosti s nízkým příjmem (Vilím et al. 2026).

Dopad na relativní příjem je mírně progresivní, kompenzace ale jinak není cílená. Absolutně je částka stejná pro všechny, ale pro nízkopříjmové domácnosti představuje vyšší podíl příjmu. Nevýhodou je, že podporu získávají i domácnosti, na které ETS2 dopadá relativně méně, zatímco ohrožené domácnosti mohou být pokryty nedostatečně a nepracující domácnosti (včetně seniorů) nejsou pokryty vůbec.

²⁵ Odpovídá cenovému stopu 45 € v cenách roku 2020, při kterém se aktivují mechanismy pro kontrolu ceny (vypuštění dodatečných povolenek). Při jiné ceně povolenek je možné dopady vypočítat analogicky a absolutní dopady budou lineárně vyšší/nížší.

²⁶ Detailní postup výpočtu v Appendixu.

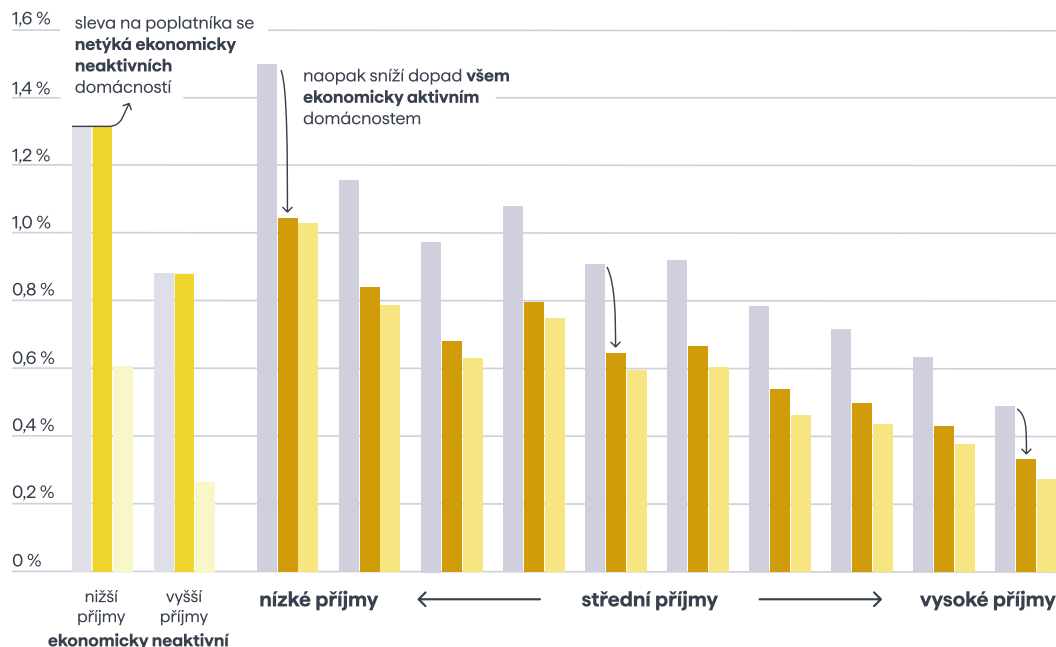
²⁷ Při této výši sleva plně kompenzuje dopad ETS2 pro zhruba čtvrtinu domácností (24,1%). Při nižší slevě by klesalo pokrytí domácností, při vyšší by se zvyšovala fiskální nákladnost opatření. Tuto částku považujeme za rozumný kompromis, ale v praxi lze optimalizovat pokrytí a finanční nákladnost i jinak.

Graf 3.1 Navýšení slevy na poplatníka by ulevilo všem pracujícím domácnostem

Relativní dopad na příjmové desetiny ve třech scénářích

průměrný podíl z příjmu domácnosti

bez kompenzace vyšší sleva na poplatníka sleva na poplatníka + valorizace důchodů*

Poznámka Dopady při ceně povolenky 55 € za tunu CO₂ v cenách 2025. Sleva na poplatníka je navýšena o 1 200 Kč za rok pro každou ekonomicky aktivní osobu. Předpokládáme rovnoměrné rozdělení dálkového vytápění mezi ETS1 a ETS2 napříč decily.

*doplněno o automatické valorizační zvýšení starobních důchodů v důsledku inflace.

Zdroj Vlastní výpočet na základě dat Životní podmínky 2023 a 2024 (EU-SILC) a Statistika rodinných účtů 2024 (SRÚ)

paq
research

3.3.2.a. Dávka pro ETS2 paliva

Navýšení energetického paušálu v superdávce o 20 %²⁸ pro uhlí a plyn by podpořilo 73,8 tisíc domácností v průměru 632 Kč měsíčně (viz Graf 3.2a). V této variantě se paušál zvyšuje o 20 % pro uhlí (včetně složky na tuhá paliva) a zemní plyn a o 5 % pro dřevo, které sice není přímo zahrnuto v ETS2, ale často se kombinuje s uhlím. Podpora se vztahuje na domácnosti s nárokem na dávku po zdražení paliv. Zároveň ale předpokládáme současnou (relativně nízkou) úroveň čerpání dávek. Pro vyšší dopad opatření by bylo nutné navýšit čerpání dávek těmi, kteří na ně mají nárok.

Nástroj je cílený, ale administrativně náročnější, protože mění nastavení energetického paušálu. Silněji pomáhá nejohroženějším domácnostem s vysokou energetickou náročností, ale vyžaduje správnou identifikaci oprávněných příjemců. Energetický paušál totiž není v superdávce rozdělen podle primárního paliva domácnosti. Pro implementaci této kompenzace by byla potřebná změna, která umožní více zasaženým domácnostem čerpat více. Tato varianta je ze všech modelovaných variant nejlevnější, ale zároveň nemusí pokrýt

²⁸ 20 % bylo určeno tak, aby průměrná kompenzace příjemcům dávky odpovídala průměrným dopadům vytápění pro skupiny využívající tyto zdroje.

všechny potřebné, kteří například nedosáhnou na superdávku nebo je pro ně kompenzace nižší než by potřebovali.

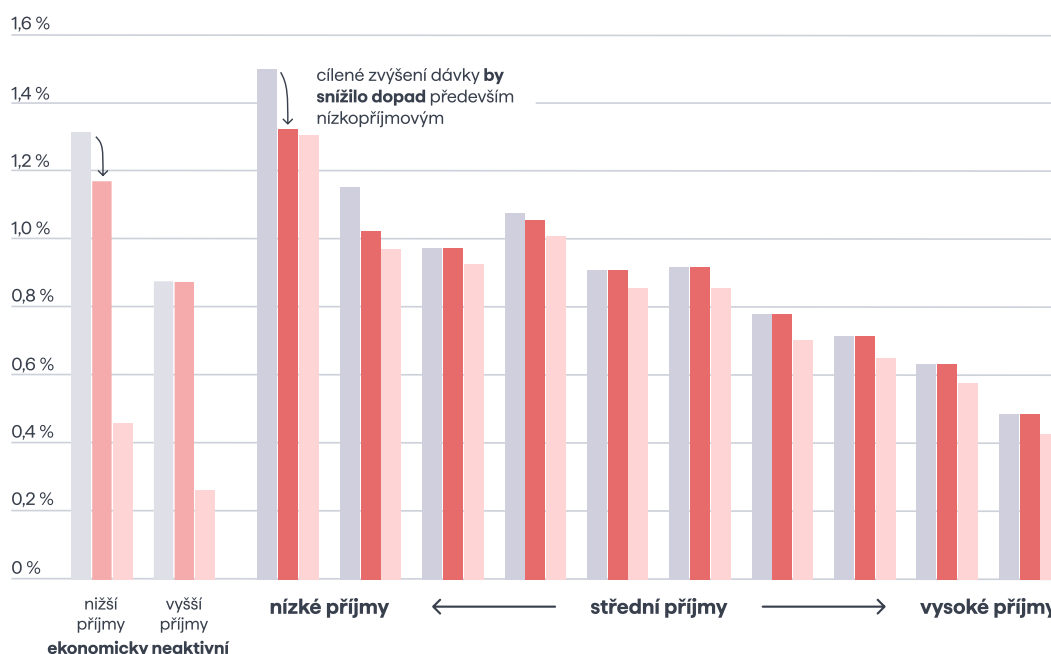
Nevýhodou této podpory je možné snížení motivace k přechodu na udržitelnější zdroje tepla. Při změně vytápění by se domácnosti dávka snížila, což je finanční pobídka, která jde proti smyslu zavedení emisních povolenek. Lze však zvážit scénář, kdy by se zvýšení dávek snížilo až s časem po změně primárního zdroje vytápění. Tento krok však by však dále komplikoval administrativu kompenzace.²⁹

Graf 3.2a Navýšení energetického paušálu pro uhlí a plyn by ulevilo nízkopříjmovým domácnostem topícím těmito palivy

Relativní dopad na příjmové desetiny

průměrné zvýšení výdajů

scénáře: ● bez kompenzace ● cílené zvýšení dávky ● cílené zvýšení dávky + valorizace důchodů*

Poznámka Rozdělení podle výše příjmu je definované decilem celkového příjmu domácnosti ze SILC. Ekonomicky neaktivní s nižšími příjmy: 1.-3. decil, s vyššími příjmy 4.-10. decil. Dopady při ceně povolenky 55 € za tunu CO₂ v cenách 2025. Energetický paušál je navýšen pro uhlí a plyn o 20 %, u dřeva o 5 %. Předpokládáme rovnoměrné rozdělení dálkového vytápění mezi ETS1 a ETS2 napříč decily.

*doplňeno o automatické valorizační zvýšení starobních důchodů v důsledku inflace.

Zdroj Vlastní výpočet na základě dat Životní podmínky 2023 a 2024 (EU-SILC) a Statistika rodinných účtů 2024 (SRÚ)

**paq
research**

3.3.2.b. Dávka pro všechna paliva

Navýšení energetického paušálu o 20 %³⁰ pro všechna paliva na rozdíl od předchozí formy zjednodušuje administrativu a zároveň nepodporuje spalování více emisních paliv (viz

²⁹ Dalším administrativním problémem by bylo určení, jestli domácnost s dálkovým teplem již platí emisní povolenky v rámci ETS1, nebo by na ně nově dopadla ETS2.

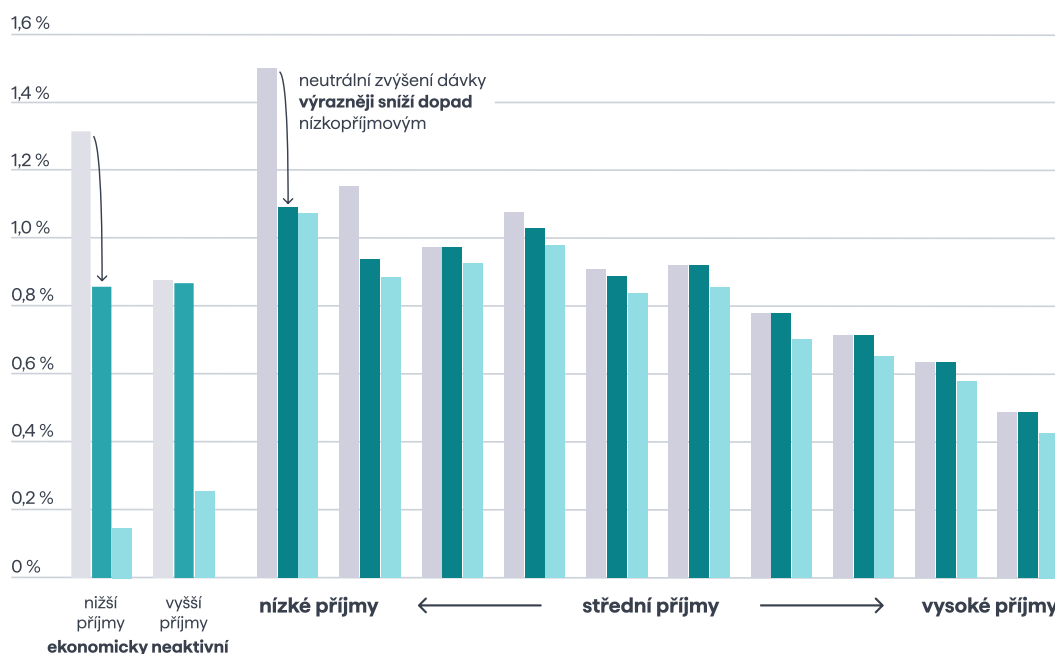
³⁰ Hodnota 20 % zvolena tak, aby příjemcům dávek byl kompenzován průměrně jejich nárůst výdajů způsobený zavedením ETS2 o ceně povolenky 55 € (zprůměrováno na výdajích domácností topících uhlím a plynem). Je proto možné procenta navýšit s rostoucí cenou povolenky či snížit pro jen částečnou kompenzaci – tuto druhou možnost nedoporučujeme.

Graf 3.2b). Zvýšení by představovalo nárůst příjmů 195 tisíc nízkopříjmových domácností průměrně o 643 Kč měsíčně. Varianta nekompensuje jen uhlí a plyn, ale přispívá i domácnostem s jinými zdroji vytápění. Zachovává tak finanční motivaci k přechodu na nízkoemisní zdroj, protože by to nevedlo ke snížení dávky.³¹ Zároveň můžeme zvýšení energetického paušálu vnímat i jako kompenzaci domácnostem zasažených spíše ETS1, jejíž dopady v modelování nemáme zahrnuté. Z těchto důvodů se kloníme spíše k této variantě úpravy energetického paušálu.

Graf 3.2b Navýšení energetického paušálu pro všechna paliva by ulevilo nízkopříjmovým domácnostem pobírajícím superdávku

Relativní dopad na příjmové desetiny ve třech scénářích
průměrný podíl z příjmu domácnosti

● bez kompenzace ● neutrální zvýšení dávky ● neutrální zvýšení dávky + valorizace důchodů*

Poznámka Dopady při ceně povolenky 55 € za tunu CO₂ v cenách 2025. Energetický paušál je navýšen pro všechna paliva o 20 %. Předpokládáme rovnoměrné rozdělení dálkového vytápění mezi ETS1 a ETS2 napříč decily.

*doplněno o automatické valorizační zvýšení starobních důchodů v důsledku inflace.

Zdroj Vlastní výpočet na základě dat Životní podmínky 2023 a 2024 (EU-SILC) a Statistika rodinných účtů 2024 (SRÚ)

**paq
research**

3.3.3. Kombinace kompenzací

Kombinace slevy, dávek a valorizace umožňuje vyrovnat slabiny jednotlivých opatření (viz Graf 3.3). Sleva na poplatníka plošně pokrývá ekonomicky aktivní domácnosti a valorizace důchodů zajišťuje plošnou podporu seniorům, takže většina domácností si díky

³¹ Potenciálně problematické je nastavení příspěvku za energie pro domácnosti s příjmy pod 1,43násobek životního minima, které dokazují reálné výdaje za vytápění (místo uplatnění paušálu, který nezávisí na reálných výdajích). Součástí zvýšení paušálu by měla být i úprava podmínek tak, aby si domácnosti pod 1,43násobek životního minima mohly vybrat, jestli uplatní reálné výdaje nebo dostanou paušál. To by zajistilo, že při přechodu na nízkoemisní zdroje vytápění o příspěvek na energie nepřijdou.

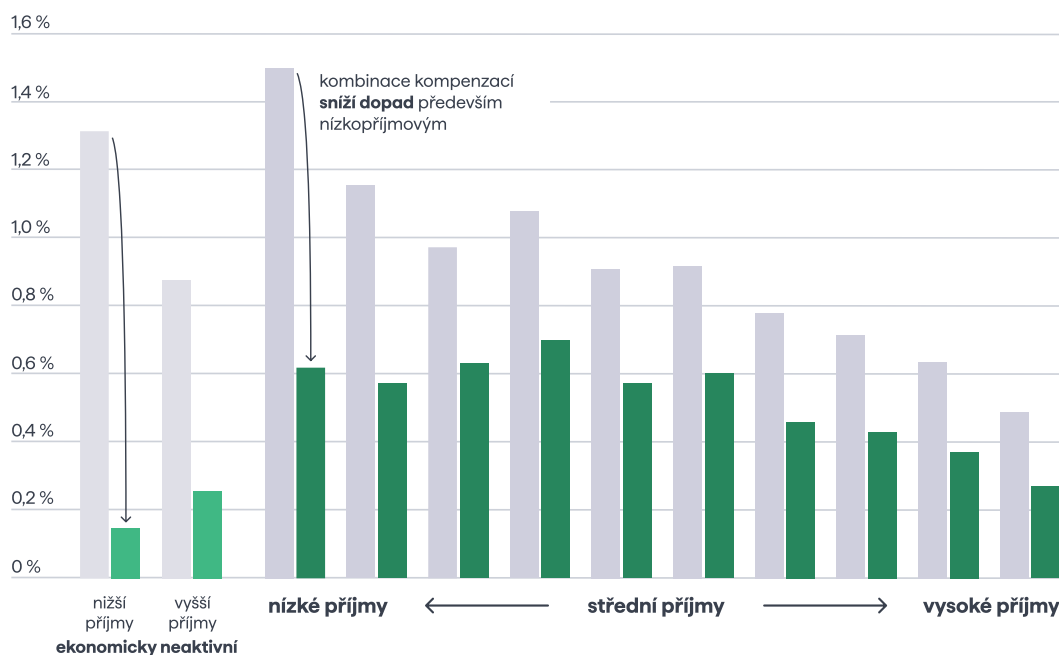
Možným omezením motivace by mohl být taky fakt, že vyšší příjmy z dávky omezí nutnost domácností snížit svou spotřebu energií (např. zateplením). Domácnosti zasažené ETS2 však stále budou čelit vyšším výdajům za energie, které by je měly motivovat k úspoře nezávisle na příjmu.

této kombinaci mírně polepší. Zároveň palivově neutrální navýšení superdávky (možnost b) umožňuje cílenou a efektivní podporu pro nízkopříjmové domácnosti s vysokými energetickými náklady bez omezení motivace přejít na nízkoemisní zdroje vytápění. Už samotná plošná kompenzace má mírně progresivní efekt, který se dále posiluje skrze cílenou dávku. V průměru kompenzace vyváží cca třetinu dopadu ETS; pro nízkopříjmové domácnosti dokonce polovinu.

Graf 3.3 Kombinace opatření by pomohla všem a narovнала regresivitu dopadů

Relativní dopad ETS2 na příjmové desetiny ve dvou scénářích
průměrný podíl z příjmu domácnosti

● bez kompenzace ● vyšší sleva na poplatníka + neutrální zvýšení dávky + valorizace důchodů*

Poznámka Dopady při ceně povolenky 55 € za tunu CO₂ v cenách 2025. Energetický paušál je navýšen pro všechna paliva o 20 % a sleva na poplatníka je navýšena o 1 200 Kč za rok pro každou ekonomicky aktivní osobu. Předpokládáme rovnoměrné rozdělení dálkového vytápění mezi ETS1 a ETS2 napříč decily.

*doplněno o automatické valorizační zvýšení starobních důchodů v důsledku inflace.

Zdroj Vlastní výpočet na základě dat Životní podmínky 2023 a 2024 (EU-SILC) a Statistika rodinných účtů 2024 (SRÚ)

**paq
research**

Kombinace kompenzací by stála přibližně 13 mld. Kč ročně (Tabulka 4.1.), což je zhruba polovina předpokládaných ročních výnosů z ETS2.³² Roční výnosy se předpokládají okolo 30 mld. Kč. I kombinace opatření tak umožňuje výraznou část výnosů využít k podpoře investic. Kompenzace je potřeba průběžně upravovat na základě vývoje ceny povolenky a stavu investic do nízkoemisních opatření.

³² Jelikož je podpora z ETS2 omezena tak, že by přímá měla být primárně pro ohrožené domácnosti (viz Kapitola 3), je možné, že plošná opatření nebudou tímto kritériem akceptována, v takovém případě je možné tato opatření kompenzovat i z výnosů ETS1.

Tabulka 3.1 **Srovnávání kompenzací**

Kompenzace	Kolik domácností ji dostane	Průměrná částka měsíčně	Fiskální dopad ročně (mld. Kč)	Komentář
sleva na poplatníka	3,1 milionů	160	5,93	Plošná kompenzace pro pracující s pozitivním efektem snížení zdanění práce a bez negativních motivačních efektů
změna superdávky pro všechna paliva	195 tisíc	643	1,51	Cílená kompenzace nejvíce ohroženým bez negativních motivačních efektů
valorizace důchodů	2,2 milionů	214	5,54	Plošná kompenzace pro důchodce bez negativních motivačních efektů
kombinace: sleva, změna superdávky pro všechny + valorizace důchodů	4,6 milionů	219	12,98	Vyvážená kombinace plošné a cílené kompenzace

Zdroj Vlastní výpočet na základě dat Životní podmínky 2023 a 2024 (EU-SILC) a Statistika rodinných účtů 2024 (SRÚ)

Modelovanou kompenzací by se snížil podíl domácností, na které by ETS2 mělo vyšší dopad, ze 17 % na 10 % (viz Tabulka 4.2.). Stále však zůstávají zasažené skupiny, pro které bude důležité zacílit nepřímé kompenzace, jako jsou investiční programy.

Tabulka 3.2 **Změny ve skupinách dopadu**

Skupina dle výše dopadu ETS2	Výše dopadu v % z příjmu domácnosti	Před kompenzací (% domácností)	Po kompenzací (% domácností)
Vyšší dopad	Nad 1,5 %	16,8 %	10,1 %
Střední dopad	Od 0,5 do 1,5 %	35,5 %	24,2 %
Nízký dopad	Pod 0,5 %	47,7 %	65,7 %

Zdroj Vlastní výpočet na základě dat Životní podmínky 2023 a 2024 (EU-SILC) a Statistika rodinných účtů 2024 (SRÚ)

Závěr

Modelované kompenzační nástroje ukazují, že různé typy podpory plní odlišné role.

Plošná opatření, zejména zvýšení slevy na poplatníka a valorizace starobních důchodů, vytvářejí základní vrstvu kompenzace pro velkou část domácností. Společně tak snižují průměrný dopad ETS2 na většinu populace a zajišťují, že žádná velká skupina domácností nezůstane zcela bez podpory. To by mohlo zvýšit společenskou přijatelnost ETS2.

Plošné nástroje však nedokážou dostatečně reagovat na velké rozdíly v dopadech mezi domácnostmi. Nejvyšší relativní náklady nesou domácnosti s nízkými příjmy a emisně náročným vytápěním. Extrémní dopady lze částečně řešit cílenými dávkami, například úpravou energetického paušálu v rámci superdávky.

Kombinace plošných a cílených opatření vytváří vícevrstvý systém kompenzací. Celkově stojí 13 mld. Kč ročně, což představuje zhruba polovinu očekávaných výnosů z ETS2. Z výnosů ETS2 by šly však kvůli pravidlům EU financovat pouze cílené kompenzace, tedy zvýšení energetického paušálu. Zbývajících zhruba 11,5 mld. Kč ročně by musel financovat státní rozpočet. Naprostá většina výnosů z povolenek ETS2 by tak šla využít na dlouhodobé investice, které jsou nezbytné pro naplnění cílů ETS2 a vyvážení jeho dopadů. Námi navrhované kompenzace totiž nedokáží dopad ETS2 plně vykompenzovat a ani by neměly – jejich cílem je kompenzovat nejvíce ohroženým a usnadnit tak přechod na udržitelnější zdroje pomocí investic.

Výše kompenzací může být v čase upravována s vývojem ceny povolenky, s jejímž růstem by rostly i prostředky na kompenzace. Nejrychleji může vláda reagovat na zvýšení ceny skrze energetický paušál, který je možné podle zákona upravovat rozhodnutím vlády při změně cen.³³ Vláda tak může nastavit rychlé zvýšení kompenzace pro nejpotřebnější domácnosti. V dlouhodobějším horizontu může upravovat daňovou slevu skrz novelu zákona.

Kompenzační mechanismus by měl být chápán jako dočasný. Výše kompenzací by měla být průběžně upravována podle vývoje ceny povolenek, reálných dopadů na domácnosti a tempa investic do energetických úspor a nízkoemisních technologií. S postupujícím přechodem domácností na méně emisní zdroje by se rozsah kompenzací měl postupně snižovat a větší část výnosů z ETS2 by měla směřovat do investic, které samotné dopady emisního zpoplatnění omezí dlouhodobě.

³³ „Vláda může nařízením upravit výši částek energetického paušálu, a to v návaznosti na vývoj nákladů na energie vyjádřený indexem spotřebitelských cen elektrické a tepelné energie, plynu a ostatních paliv za domácnosti celkem ve stanoveném rozhodném období, pokud příslušný index vzroste od počátku rozhodného období alespoň o 5 %,“ viz Zákon č. 151/2025 Sb., § 33.

Zdroje

BloombergNEF. (2025). *EU ETS II pricing scenarios: Balancing cuts and costs*. Bloomberg Finance L.P.

https://assets.bbhub.io/promo/sites/16/EU_ETS_II_Pricing_Scenarios_Balancing_Cuts_and_Costs.pdf

Česká bankovní asociace. (2024). *Studie TOP 15 %: budovy v Česku jsou neúsporné*. <https://www.cbaonline.cz/clanky/studietop-15-budovy-v-cesku-jsouneusporne>

Česká správa sociálního zabezpečení. (2026). *Důchodová statistika: Přehled statistik týkajících se důchodového pojištění*. https://www.cssz.cz/web/cz/duchodova-statistika#section_0

Český statistický úřad. (2022). *Výběrové šetření o energetické spotřebě v domácnostech – ENERGO 2021*. <https://csu.gov.cz/vykazy/vyberove-setreni-o-energeticke-spotrebe-v-domacnostech-energo-2021>

Český statistický úřad. (2024). *Klasifikace individuální spotřeby podle účelu (CZ-COICOP)*. <https://csu.gov.cz/klasifikace-individualni-spotreby-cz-coicop->

Český statistický úřad. (2024b). *Statistika rodinných účtů (SRÚ) - Metodika od roku 2017*. <https://csu.gov.cz/statistika-rodinnych-uctu-metodika-v-roce-2017>

Český statistický úřad. (2025). *Míra inflace, vývoj spotřebitelských cen vybraných výrobků v České republice*. https://csu.gov.cz/docs/107508/c0789a68-8c04-582b-c541-bd5366b625a7/32018125_0304.xlsx?version=1.0

Český statistický úřad. (2025b). *Příjmy a životní podmínky domácností – 2024*. <https://csu.gov.cz/produkty/prijmy-a-zivotni-podminky-domacnosti-xkhdcg1man>

Český statistický úřad. (2026). *Ceny plynu pro domácnosti*. Veřejná databáze. https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=31779&pvo=CENY-PLYN&str=v1580&s=v1580_FST_FUNKCE_7503_121v1580_PST_POJEM_7650_183v1580_KMJ_KATEG_7501_401

Český statistický úřad. (2026b). *Inflace - druhy, definice, tabulky*. https://csu.gov.cz/mira_inflace

Český statistický úřad. (2026c). *Životní podmínky (EU-SILC) – Metodika*. <https://csu.gov.cz/zivotni-podminky-eu-silc-metodika>

Česká tisková konference. (2025). *Soudní dvůr EU uložil Česku pokutu 57,6 milionu korun za nesplnění závazků o ochraně oznamovatelů*. iROZHLAS. <https://www.irozhlas.cz/zpravy->

[domov/soudni-dvur-eu-ulozil-cesku-pokutu-576-milionu-korun-za-nesplneni-zavazku-o_2503061025_jar](#)

Döbbeling-Hildebrandt, N., Miersch, K., Khanna, T.M. et al. (2024). Systematic review and meta-analysis of ex-post evaluations on the effectiveness of carbon pricing. *Nature Communications*, 15, Článek 4147. <https://doi.org/10.1038/s41467-024-48512-w>

Environmental Protection Agency. (2025). 1990 Clean Air Act Amendment Summary. <https://www.epa.gov/clean-air-act-overview/1990-clean-air-act-amendment-summary>

European Environment Agency. (2024). *Effort sharing, ETS, LULUCF trends and projections in the EU-27*. <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/total-greenhouse-gas-emission-trends-1762418766/effort-sharing-ets-lulucf>

Eurostat. (2024). *Final energy consumption in households – quantities per square meter*. Evropská komise. [https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nrg_ind_fechm2\\$defaultview/default/table?lang=en](https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nrg_ind_fechm2$defaultview/default/table?lang=en)

Evropský parlament a Rada EU. (2023). *Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/955 ze dne 10. května 2023, kterým se zřizuje Sociální klimatický fond a mění nařízení (EU) 2021/1060*. Úřední věstník Evropské unie, L 130, 1–51. <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/955/oj>

Evropský parlament a Rada EU. (2023). *Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/959 ze dne 10. května 2023, kterou se mění směrnice 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii a rozhodnutí (EU) 2015/1814 o vytvoření a uplatňování rezervy tržní stability pro systém Unie pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů*. Úřední věstník Evropské unie, L 130, 134–163. <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/959/2023-05-16>

Evropský parlament a Rada EU. (2024). *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii a o změně směrnice Rady 96/61/ES (konsolidované znění)*. Úřední věstník Evropské unie. <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/2024-03-01>

Fakta o klimatu. (2020). *Zpoplatnění emisí: rozšíření ve světě*. <https://faktaoklimatu.cz/infografiky/zpoplatneni-emisi-svet>

Fakta o klimatu. (2025). *Emise skleníkových plynů v ČR v letech 1990–2023*. <https://faktaoklimatu.cz/infografiky/emise-cr-vyvoj>

Fakta o klimatu. (2025b). *Emise skleníkových plynů v ČR podle sektorů*. <https://faktaoklimatu.cz/infografiky/emise-cr>

Fakta o klimatu. (2026). *Jak bude fungovat zpoplatnění emisí skleníkových plynů z dopravy a budov (tzv. ETS 2)?* <https://faktaoklimatu.cz/explainery/emisni-povolenky-ets-2>

Fakta o klimatu. (2026b). *Odchod velkých tepláren v Česku od uhlí.* <https://faktaoklimatu.cz/studie/2026-odchod-teplaren-od-uhli>

Federal Office for the Environment. (2025). CO₂ levy. <https://www.bafu.admin.ch/en/co2-levy>

Galan, S., Škvrňák, M. & Prokop, D. (2025). *Superdávka pomůže rodinám čerpat více podpor. Ohroží ale jednočlenné domácnosti.* PAQ Research. <https://www.paqresearch.cz/post/superdávka/>

Grossmann, J. & Münich, D. (2023). *Ruce a mozky českých žen stále nevyužity.* IDEA při CERGE. https://idea.cerge-ei.cz/files/IDEA_Studie_01_2023_Ruce_a_mozky_ceskych_zen/IDEA_Studie_01_2023_Ruce_a_mozky_ceskych_zen.html#p=4

Government of Canada. (2023). *Starting tomorrow, families receiving Climate Action Incentive payments to get even more support this year.* <https://www.canada.ca/en/environment-climate-change/news/2023/04/starting-tomorrow-families-receiving-climate-action-incentive-payments-to-get-even-more-support-this-year.html>

Hengalová, R. (2024). *Dopravní chudoba: definice, prvotní data českých domácností a možná řešení.* Institutu Europeum. <https://www.europeum.org/wp-content/uploads/dopravni-chudoba-factsheet.pdf>

Huurcommissie. (2026). *Rent Check.* <https://www.huurcommissie.nl/support/rent-check>

International Monetary Fund. (2024). *Czech Republic: Staff concluding statement of the 2024 Article IV mission.* <https://www.imf.org/en/news/articles/2024/11/26/mcs-112624-czech-republic-staff-concluding-statement-of-2024-aiv-mission>

Klusáček, J., Tranová, F., Pašek, O., Polanecký, K., & Kalenda, S. (2022). *Energetická chudoba a její řešení.* Iniciativa Za bydlení; Hnutí DUHA; Ostravská univerzita. https://hnutiduha.cz/sites/default/files/publikace/2023/01/soc_bydleni_finalni_jedna_stran_a_opr.pdf

Krajhanzl, J., Chabada, T., Lechnerová, Z. et al. (2025). *Česká dopravní chudoba tady a teď.* Institut 2050. <https://institut2050.cz/wp-content/uploads/2025/07/dopravnichudobacz.pdf>

Lindvall, D., Sörqvist, P., Jagers, S. C., Karlsson, M., Sjöberg, S., & Barthel, S. (2024). *The role of fairness for accepting stricter carbon taxes in Sweden.* *Climate*, 12(11), Článek 170. <https://doi.org/10.3390/cli12110170mžp>

Mahdalová, K. & Škop, M. (2024). *Výdaje za nejrychleji rostoucí sociální dávku raketově vylétly.* Seznam Zprávy. <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/fakta-vydaje-za-nejrychleji-rostouci-socialni-davku-raketove-vzrostly-247562>

Mařík, M. (2024). *Úsporná energetická opatření domácností* [zdroj dat: ČSÚ, ENERGO 2021]. Česko v datech. <https://www.ceskovdatech.cz/clanek/181-usporna-energeticka-opatreni-domacnosti/>

Ministerstvo financí. (2025). *Makroekonomická predikce - listopad 2025*. <https://mf.gov.cz/cs/rozpocetova-politika/makroekonomika/makroekonomicka-predikce/2025/makroekonomicka-predikce-listopad-2025-61823>

Ministerstvo životního prostředí. (2026). *Sociální klimatický fond: 50 miliard korun na pomoc s energiemi a dopravou*. <https://mzp.gov.cz/cz/agenda/prehled-dotaci/socialni-klimaticky-fond>

Moench, M. (2024). *EU court fines Hungary €200m over its asylum policy*. BBC. <https://www.bbc.com/news/articles/clww729180po>

Mohammadzadeh Valencia, F., Mohren, C., Ramakrishnan, A., Merchert, M., Minx, J. C., & Steckel, J. C. (2024). *Public support for carbon pricing policies and revenue recycling options: a systematic review and meta-analysis of the survey literature*. npj Climate Action, 3, Článek 74. <https://doi.org/10.1038/s44168-024-00153-x>

OECD. (2025). *OECD economic surveys: Czechia 2025*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/7a70af5c-en>

Polanská, N. (2026). *EU ETS 2 v ČR: Implementovat či neimplementovat?* Centrum pro klimatické právo a udržitelnost (CLASS). <https://www.ilaw.cas.cz/vyzkum/class/komentujeme/2026/eu-ets2.html>

Protivínský, T. & van Koten, S. (2025). *Emisní povolenky: návrh mechanismu bránícímu neúnosnému nárůstu cen*. IDEA při CERGE-EI. https://idea.cerge-ei.cz/files/IDEA_Studie_07_2025_Emisni_povolenky_0919.pdf

PwC. (2025). *Analýza dopadů EU ETS2 na ČR: Analýza dopadů zavedení celoevropského systému obchodování s emisními povolenkami EU ETS2 vč. vyčíslení makroekonomických dopadů na sektory dopravy, budov a ostatní instalace (mimo systém obchodování EU ETS1) v České republice na období 2026–2032*. Ministerstvo životního prostředí. <https://mzp.gov.cz/system/files/2025-10/Kulaty%CC%81%20stu%CC%8A%20dopady%20ETS2%20PWC-2.pdf>

Rada EU. (2025). *Market stability reserve: Council backs measures for a smoother launch of ETS2*. <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2026/02/18/market-stability-reserve-council-backs-measures-for-a-smoother-launch-of-ets2/>

Service Public. (2025). *The less well insulated heat strainers can no longer be rented*. <https://www.service-public.gouv.fr/particuliers/actualites/A17975?lang=en>

STEM. (2024). *Dopravní chudoba v České republice: Situační analýza*. https://www.stem.cz/wp-content/uploads/2024/07/STEM_Dopravni-chudoba-analyza-1.pdf

Vilím, P., Malá, M., Prokop, D. et al. (2025). *Chytřejší daně: Návrh reformy pro odolné a prosperující Česko*. PAQ Research; Centrum veřejných financí; IDEA při CERGE-EI. https://chytrejsidane.cz/Studie_Chytrejsi_dane.pdf

Vilím, P., Tělupil, D. & Kořínek, A. (2026). *Opozice navrhuje nižší zdanění práce. Čerpání slev by bylo cílenější a férovější*. PAQ Research. <https://www.paqresearch.cz/post/opozice-navrhuje-nizsi-zdaneni-prace-cerpani-slev-by-bylo-cilenejsi-a-ferovejsi/>

Woerner, A., Imai, T., Pace, D. D., & Schmidt, K. M. (2024). *How to increase public support for carbon pricing with revenue recycling*. *Nature Sustainability*, 7, 1633–1641. <https://doi.org/10.1038/s41893-024-01466-9>

Zákon č. 151/2025 Sb., o energetickém paušálu, § 33. Sbírka zákonů České republiky.

Appendix

Dopady při vyšší ceně povolenky

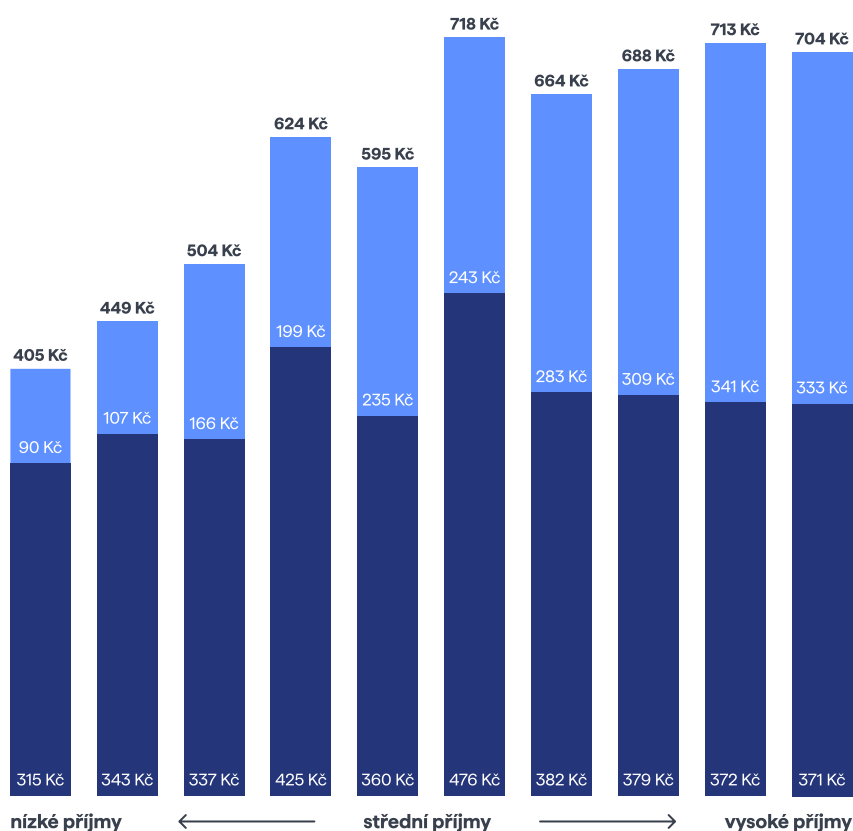
Pro druhý scénář jsme zvolili 70 € v cenách roku 2025 podle predikcí BloombergNEF (2025). Pravděpodobnost navýšení ceny povolenek na tuto či jinou vyšší částku závisí na mechanismech regulace ceny, které detailněji popisujeme v Kapitole 1. Dopady na domácnosti by se v takové situaci zvyšovaly přibližně lineárně s růstem ceny za povolenky.

Níže prezentujeme grafy dopadů stejné jako v Kapitole 2, kde jsou i blíže okomentované. Zde je doplňujeme o druhý cenový scénář 70 € za povolenku.

Graf A.1 **Průměrný dopad ETS2 na domácnost by byl 606 Kč měsíčně, z toho 230 Kč za dopravu a 376 Kč za vytápění (při ceně povolenky 70 eur)**

Absolutní dopady ETS2 při ceně 70 eur podle výše příjmu domácnosti (decily)
průměrná měsíční částka v Kč

● vytápění ● doprava

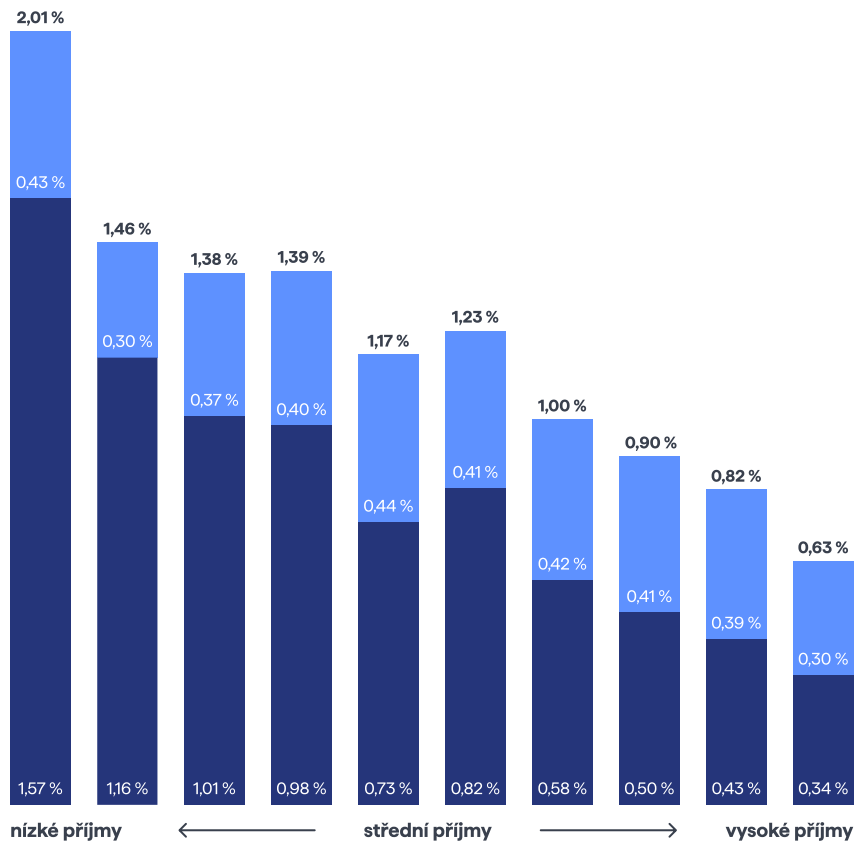
Poznámka Dopady při ceně povolenky 55 € za tunu CO₂ v cenách 2025. Domácnosti jsou rozděleny podle decilu příjmu. Předpokládáme rovnoměrné rozdělení dálkového vytápění mezi ETS1 a ETS2 napříč decily.
Zdroj Vlastní výpočet na základě dat Životní podmínky 2023 a 2024 (EU-SILC) a Statistika rodinných účtů 2024 (SRÚ)

paq
research

Graf A.2 Dopady ETS2 by byly regresivní – chudší domácnosti by nesly relativně větší zátěž (při ceně povolenky 70 eur)

Relativní dopady ETS2 při ceně 70 eur podle výše příjmu domácnosti (decily)
průměrné zvýšení výdajů

● vytápění ● doprava

Poznámka Dopady při ceně povolenky 55 € za tunu CO₂ v cenách 2025. Domácnosti jsou rozděleny podle decilu příjmu. Předpokládáme rovnoměrné rozdělení dálkového vytápění mezi ETS1 a ETS2 napříč decily.

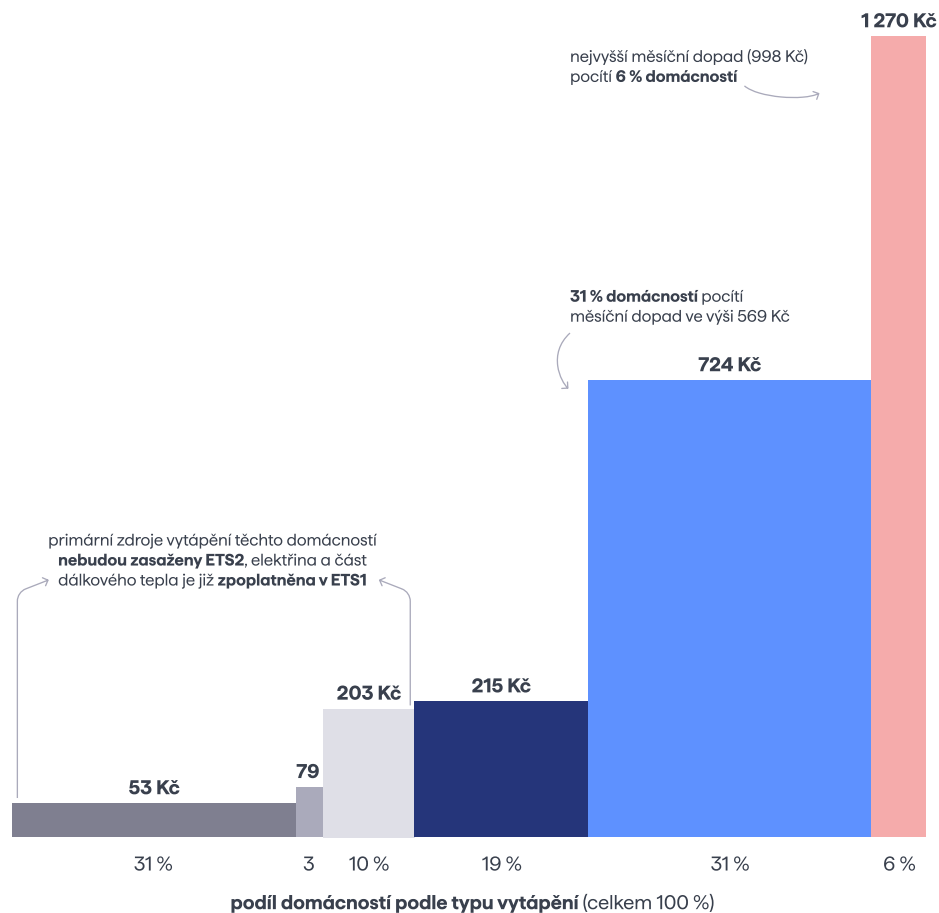
Zdroj Vlastní výpočet na základě dat Životní podmínky 2023 a 2024 (EU-SILC) a Statistika rodinných účtů 2024 (SRÚ)

**paq
research**

Graf A.3 Nejvíce by byly na vytápění zasaženy domácnosti topící uhlím nebo plynem (při ceně povolenky 70 eur)

Průměrný měsíční dopad a podíl domácností s daným typem vytápění při ceně 70 eur

● elektřina a dálkové teplo (ETS1) ● obnovitelné zdroje ● dřevo, biomasa ● dálkové teplo (ETS2)
● zemní plyn ● uhlí

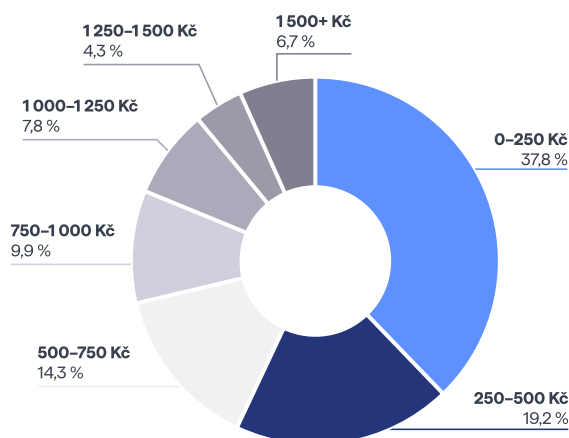
Poznámka Průměrné relativní dopady na vytápění podle zdroje: 2,00 % uhlí; 1,24 % zemní plyn; 0,39 % dálkové teplo (ETS2); 0,35 % dřevo a biomasa; 0,10 % elektřina a dálkové teplo (ETS1) a 0,09 % obnovitelné zdroje. Domácnosti vytápějící primárně dálkovým teplem, obnovitelnými zdroji nebo dřevem často kombinují více zdrojů vytápění, což jejich celkový dopad zvyšuje. Dopady při ceně povolenky 55 € za tunu CO₂ v cenách 2025. Předpokládáme rovnoměrné rozdělení dálkového vytápění mezi ETS1 a ETS2 napříč decily.

Zdroj Vlastní výpočet na základě dat Životní podmínky 2023 a 2024 (EU-SILC) a Statistika rodinných účtů 2024 (SRÚ)

**paq
research**

Graf A.4 S rostoucí cenou povolenky klesá podíl domácností s minimálními dopady ETS2 (při ceně povolenky 70 eur)

Rozložení domácností podle výše měsíčního finančního dopadu při ceně 70 eur

Poznámka Dopady při ceně povolenky 55 € za tunu CO₂ v cenách 2025. Předpokládáme rovnoměrné rozdělení dálkového vytápění mezi ETS1 a ETS2 napříč decily.

Zdroj Vlastní výpočet na základě dat Životní podmínky 2023 a 2024 (EU-SILC) a Statistika rodinných účtů 2024 (SRÚ)

paq
research

Dataset

Základním datovým souborem pro modelování dopadů i kompenzací je šetření Statistika rodinných účtů 2024 (SRÚ 2024). Data SRÚ 2024 obsahují mj. detailní údaje o výdajích reprezentativního vzorku 3 233 českých domácností za jednotlivé položky v členění dle klasifikace COICOP (ČSÚ 2024). Výdaje v datech SRÚ 2024 jsou v cenách roku 2024 – pro účely analýzy jsme je převedli na cenovou hladinu roku 2025, tj. navýšili o 2,5 % (průměrná roční míra inflace pro rok 2025) (ČSÚ 2026b).

K datům SRÚ 2024 jsme připojili informace o kraji a příjmech ze šetření Životní podmínky 2023 a 2024 (EU-SILC 2023 a 2024). Příjmová data z EU-SILC 2024 jsou v cenové hladině roku 2023, data EU-SILC 2023 v cenách roku 2022. Tyto hodnoty přesouváme do cenové hladiny roku 2025 následujícím způsobem:

- Důchody v cenové hladině roku 2023 převedeme do hladiny roku 2025 navýšením o přibližně 4,1 % (nárůst průměrného starobního důchodu mezi prosincem 2023 a 2025 dle statistik ČSSZ 2026)
- Veškeré ostatní příjmy v cenové hladině roku 2025 převedeme do hladiny roku 2025 navýšením o cca 14,6 % (nárůst průměrné hrubé měsíční mzdy makroekonomické predikce MF 2025, viz. tabulka 3.3.1).

Veškeré dopady ETS2 a kompenzace modelujeme na takto propojeném datasetu v cenové hladině roku 2025.

Dálkové teplo v ETS1 x ETS2

ETS2 dopadne i na část domácností, které v datech SRÚ 2024 uvádějí, že jejich převažující způsob vytápění (proměnná VYTAPENI) je *dálkové topení*, *bloková* či *domovní kotelna*. Jedná se o domácnosti s blokovou či domovní kotelnou, případně s dálkovým teplem z teplárny, která nebyla zařazena již do ETS1.

Počet domácností s dálkovým teplem (centrálním zásobováním teplem; CZT) v jednotlivých krajích a počet domácností s CZT z tepláren zařazených do ETS1 určíme na základě dat Fakta o klimatu (2026b). Pro každý z krajů z těchto dvou hodnot spočteme podíl ETS1 na CZT (*koefETS1*). Celkový počet domácností s CZT z dat FOK je nižší než celkový počet domácností s příslušným převažujícím způsobem vytápění (jedná se o podmnožinu způsobu vytápění) dle dat SRÚ 2024. Spočteme tedy podíl CZT v domácnostech, jejichž převažující způsob vytápění je *dálkové topení*, *bloková* či *domovní kotelna* (*koefCZT*). Vynásobením těchto dvou podílů (*koefCZT***koefETS1*) získáme pro každý kraj podíl domácností, jejichž převažující způsob vytápění je *dálkové topení*, *bloková* či *domovní kotelna*, které by měly spadat do CZT z tepláren zařazených do ETS1. Domácnosti z SRÚ 2024 s daným způsobem vytápění pak dle tohoto podílu v jednotlivých krajích náhodně rozřadíme podle toho, zda spadají do ETS1 či ETS2. Nelze postupovat přímočařejším způsobem, tj. využít podíl počtu CZT domácností s ETS1 teplárnami dle dat FOK s váhou domácností s *dálkovým topením*, *blokovou* či *domovní kotelnou* z SRÚ 2024, neboť existují kraje, kde by byl tento podíl větší než jedna (patrně kvůli nízkému rozsahu SRÚ 2024 dat pro takto podrobný výpočet). Jiné než náhodné rozřazení domácností svou náročností přesahuje tuto studii.

Navýšení cen fosilních paliv

Tabulka A.1

					Scénář 1: 55 €			Scénář 2: 70 €		
PALIVO základ	COI COP	jednotka	cena	emise kg CO ₂	navýše -ní ceny	navýšení ceny + DPH	relativní navýšení	navýšení ceny	navýšení ceny + DPH	relativní navýšení
Benzín	7221	litr	35,69	2,33	3,15	3,81	10,7 %	4,01	4,85	13,6 %
Nafta	7222	litr	35,10	2,64	3,57	4,32	12,3 %	4,55	5,50	15,7 %
Zemní plyn	4521	kWh	2,26	0,20	0,27	0,33	14,5 %	0,34	0,42	18,4 %
Uhlí černé	není	kg	12,50	2,45	3,31	4,01	32,1 %	4,22	5,10	40,9 %
Uhlí hnědé	není	kg	7,99	1,37	1,85	2,24	28,1 %	2,36	2,85	35,7 %

Zdroj Vlastní výpočet na základě dat Životní podmínky 2023 a 2024 (EU-SILC) a Statistika rodinných účtů 2024 (SRÚ)

Tabulka A.2

PALIVO odvozené	COI COP	Jednotka	Výpočet	Scénář 1: 55 € Relativní navýšení	Scénář 2: 70 € Relativní navýšení
Uhlí	4541	kg	průměr černé hnědé	30,1 %	38,3 %
Ostatní pohonné hmoty	7223	litr	průměr nafta benzín	11,5 %	14,6 %
Plyn v tlakových nádobách	4522	litr	jako plyn	14,5 %	18,4 %
Topný olej	4530	litr	jako nafta	12,3 %	15,7 %
Ostatní tuhá paliva	4549	kg	jako uhlí	30,1 %	38,3 %

Zdroj Vlastní výpočet na základě dat Životní podmínky 2023 a 2024 (EU-SILC) a Statistika rodinných účtů 2024 (SRÚ)

Kurz byl zvolen 24,6 ČNB (jako ve studii Grossmann & München 2023) a ceny podle Vývoje spotřebitelských cen ČSÚ 2025 a ceny plynu pro domácnosti (ČSÚ 2026).

Kompenzace

Kompenzací skrze složku bydlení superdávky počítáme zjednodušeně.

Pro všechny domácnosti z datasetu SRÚ/SILC počítáme výši nároku na složku bydlení superdávky v roce 2025 při současném nastavení energetických paušálů a paušálních nákladů na tuhá paliva a ve variantě s kompenzacemi skrze navýšení energetických paušálů.

Při výpočtu vycházíme z proměnných, které jsou dostupné v datech – není možné plně pokrýt definici zranitelných domácností (např. je nutné aproximovat stupeň invalidity či nezahrnout do definice zranitelnosti pozůstalé manžele atp.). Rovněž majetkový test pro eligibilitu se zužuje na to, zda domácnost nevlastní více než jednu nemovitost.

Veškeré údaje ohledně výdajů domácností za energie bereme ze SRÚ 2024 dat (v cenách roku 2025).

Rozhodný příjem pro superdávku počítáme z čistého příjmu domácnosti (CP_PRIJ), od kterého odečteme hodnotu dosavadních dávek a daňového bonusu. Část CP_PRIJ, která odpovídala důchodům, ponížíme tak, aby tempo jejího růstu odpovídalo tempu růstu dopadů (viz Dopady). Rovněž při určení rozhodného zohledníme, jakým způsobem se při jeho výpočtu pracuje s fikcí příjmů OSVČ.

Poté, co je určena výše nároku složky bydlení pro jednotlivé domácnosti, je třeba zohlednit take-up superdávky, tj. určit, které domácnosti by skutečně kompenzaci skrze superdávku dostaly. V první řadě ji přiznáme všem domácnostem, které v podkladových EU-SILC datech měly přiznání některou z původních dávek (proměnné PBYDL, PRIDAV, HM_NOUZE), které superdávka nahradila. Vzhledem k tomu, že podíl domácností s těmito dávkami v datech EU-SILC 2023 a 2024 (tj. v letech 2022 a 2023) je nižší, než byl podíl domácností čerpajících tyto dávky v roce 2025 (dle dat/blogu ŽkN), rozhodli jsme se navýšit na základě prediktivního modelu, který byl založen na naší dřívější podrobnější modelaci superdávky v datech ŽkN.